

SLOVENSKI NAROD

Izhaja vsak dan popoldne, izvenredne nedelje in praznike. — Inzerati do 30 petih vrst & Din 2.-, do 100 vrst & Din 2.50, od 100 do 300 vrst & Din 3.-, večji inzerati petih vrst & Din 4.-. Popust po dogovoru. Inzeratni tavek posebej. — Slovenski Narod velja mesečno v Jugoslaviji Din 12.-, za inozemstvo Din 25.-. Rokopisi se ne vračajo.

UREDNIŠTVO IN UPRAVNIŠTVO
LJUBLJANA, Knafljeva ulica št. 5

Telefon št. 3122, 3123, 3124, 3125 in 3126

Podružnice: MARIBOR, Smetanova 44/1. — NOVO MESTO, Ljubljanska cesta, telefon št. 26. — CELJE: celjsko uredništvo: Strossmayerjeva ulica 1, telefon št. 65, podružnica uprave: Kocenova ulica 2, telefon št. 190. — JESENICE, Ob kolodvoru 101

Račun pri poštnem čekovnem zavodu v Ljubljani št. 10.351.

NA POTI K SPORAZUMU

Diplomatska pogajanja glede razorožitve uspešno napredujejo — Velika diplomatska aktivnost na vseh straneh — Posvetovanja v Parizu

London, 10. aprila r. O včerajšnji seji razorožitvenega odbora angleške vlade se zadržuje z dobro poučene strani, da je bilo lordu Edenu, ki je takoj po seji odpotoval v Zenevo, naročeno, naj tamkaj podpira predlog za sklicanje glavnega odbora razorožitvene konference na dan 23. maja. To pomeni, da je Anglija končno javno opustila svoj razorožitveni načrt in je sedaj pripravljena razpravljati izključno o stabilizaciji francoske oborožitve s istočasnim povečanjem nemških oborožitve. Angleška prizadevanja gredo sedaj za tem, da bi se po možnosti preprečilo tekmovanje v oboroževanju.

Izreženje, ki se je pokazalo v političnih krogih po zadnjem razvoju razorožitvenega vprašanja, se jasno vidi iz uvodnika, ki ga objavlja današnji liberalni »Star«. List piše med drugim, da vodi Francija še vedno ideja, da brez varnosti ni razorožitve. Novi francoski predlogi tvorijo most k varnosti, ki jo hoče ustvariti Francija zase in za vse druge države. Anglija hoče Franciji za uslugo za takozvane koncesije dati koncesije v varnostnem vprašanju. Mi smo mnenja, da se ne sme opustiti nobeno sredstvo, s katerim bi se dala doseči razorožitvena konvencija.

Novi nemški predlogi?

Pariz, 10. aprila. r. Znaniji minister Barthou je imel danes dopoldne štiri ure trajajoč razgovor s francoskim poslanikom v Berlinu, Poncetom, ki je na poziv vlade prispel v Pariz. Razgovoru je deloma prisostvo-

val tudi varšavski poslanik. Iz tega sklepajo, da je bil razgovor v prvi vrsti v zvezi z nemško-poljskimi odnosi, ter da so razpravljali tudi o bližnjem posetu Barthouja v Varšavi in Pragi. Nekateri današnji listi pa poročajo, da je prinesel Poncet iz Berlina važne predloge in sporočila nemške vlade glede razorožitve ter da je nemška vlada preko njega izrazila željo, naj bi se Barthou na povratku iz Varšave ustavil tudi v Berlinu. Merodajni krogi teh vesti ne potrjujejo, pa tudi ne zanikajo. V ostalem pa sklepajo v političnih krogih že po tem, da se vrše za poset zunanjega ministra v Varšavi tako obsežne priprave, kakor še nikoli, da gre za izredno važne zadeve in da bo to potovanje zunanjega ministra

največje važnosti za nadaljnji razvoj mednarodnih odnosov v Evropi.

Rim, 10. aprila. r. Poslednja francoska razorožitvena nota je naletela tudi v italijanskem tisku na splošno odobravanje. Fašistični listi hvalijo uvidevnost Francije, ki je popustila do skrajnosti in omogočila s tem dosego sporazuma o razorožitveni konvenciji. Malenkostne razlike v naziranjih, ki še obstajajo glede posameznih vprašanj, se bodo dale po mnenju rimskih krogov z lahkoto odstraniti, če bodo sedaj tudi druge države postopale enako velikodušno, kakor Francija. Italijanski listi namigavajo pri tem zlasti na Nemčijo, opozarjajoč, da je Nemčija dosegla, kar je želela in da bi bilo pogrešno, ako bi sedaj prenapetala lok.

Nenapadalni pakt za vso Evropo

Pogoji Sovjetske Rusije za vstop v Društvo narodov

London, 10. aprila. r. »Sunday Reference« zadržuje, da je vstop Rusije v Društvo narodov ne samo gotovo dejstvo, marveč tudi diplomatsko docela pripravljen. Toda Stalin zahteva za vstop Rusije v Društvo narodov visoko ceno. V konsekvencnem izjavljanju sovjetske politike zahteva sklenitev nenapadnega pakta za ves svet in podpis evropske pogodbe o vzajemni pomoči. Po tej pogodbi naj bi se vse države obvezale, da

bodo skupno nastopile proti vsakemu napadu na katerokoli evropsko državo od zunaj. Razen tega zahteva Rusija, da se v primeru njenega vstopa kompetenca Društva narodov znatno razširi. Sprejetje ruskih pogojev bi pomenilo garancijo meja sovjetske unije po Društvu narodov in vseh evropskih velesil. Zato pa je Rusija pripravljena za protiuslugo sodelovati pri jamstvu za ohranitev statusa quo v Evropi.

Za nova banovinska uradna poslopja

Projekt inž. arh. Navinška, po katerem bo najbrž palača Banovinske hranilnice povišana in prezidana

Ljubljana, 10. aprila. Pri razpravi banovinskega sveta o proračunu je bila sprejeta tudi vredn. 300.000 Din kot anuiteta za posojilo, s katerim naj bi naša banska uprava zidala še davno potrebno novo veliko uradno poslopje. Če pomislimo, da je na večina te vsote namenjena za najemnine, ki jo plačuje samo en odstotek banske uprave za svoje najete prostore, bi s samim ostankom pač ne mogli postaviti primerne zgradbe. Prav zato, da se pa banska uprava iznebi velikih najemnin, je zidanje novega poslopja tudi gospodarsko utemeljeno in potrebno. Po vsej državi smo morali zidati velike reprezentativne javne zgradbe in iz državnega prora-

čuna premovali solca in zraka. Toda niti taka stavba bi ne zadostovala in bi zato morali s poslopjem premostiti tudi široko Gregorčičevo ulico ter tako novo poslopje zvezati z dosedanjim palačo Tudi ta tranča nad Gregorčičevo ulico bi morala imeti najmanj 8 nadstropij, a kako naj bi potem ta ozorna nad cesto vseska stavba harmonizirala z nizko bansko palačo in z vso ostalo okolico? Razbit bi bil enoten vtis vse okolice in ulica ter sosednje hiše bi bile po pol dneva v senci svojih širokih in visokih novih soed. Tako je ta načrt moral pasti.

V dalekovidni glavi drugega projektanta se je pa pojavil drug načrt, tako mogočen in lep, da bi ga zlasti Ljubljana in tu-

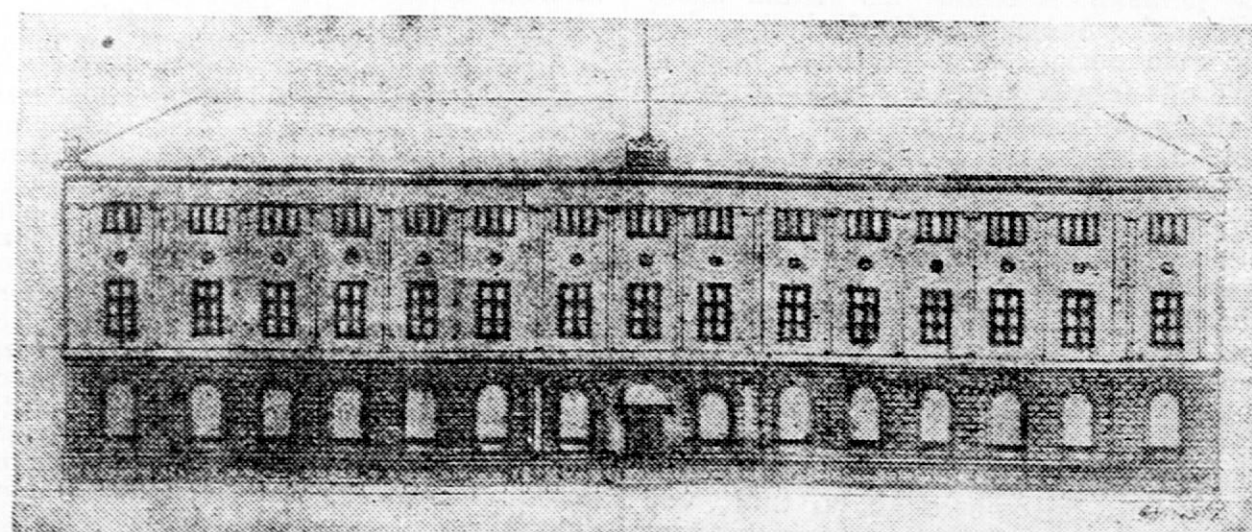
zanimivosti in dragocenosti, pa se zama trudi za preprosto povečavo svojih prostorov. Z realizacijo opisane krašnje narčta bi se izpraznila sedanja banska palača in bi se v njo lahko preselil muzej ter se tudi prav široko razširil, a v sedanjim muzeji bi se preselil ban s svojim osrednjim uradom in bi tako z lastnim lepim poslopijem dobil tudi dostojno reprezentanco.

Banska uprava bi ležala v centru mesta ob Narodni galeriji in Opernem gledališču tik prelepega tivolskega parka, ki je s širokim glavnim dvoredom in z Aleksandrovo ter Bleiweisovo cesto zaradi svoje učinkovite okolice najprimernejši prostor za velike manifestacijske prireditve.

Skupina banovinskih poslopij bi torej segala prav od Aleksandrove in Knafljeve ulice ob Beethovnovi ulici prav tja do nuneškega vrta, kjer bi tekla podaljšana Šubičeva ulica, a glavna fronta s palačo bana (sedanjim muzeji) bi ležala na Bleiweisovi ulici.

Projekt je v resnici mogočen in tudi brez večjih težav izvedljiv, vendar se na nihče ne upa sprejeti odgovornosti, saj je prebivalstvo banovine že itak obremenjeno do skrajnih meja. Preračunati pa vendar moramo, da bi že s sedanjimi najemninami lahko amortizirali precejšen del za te investicije potrebnega posojila.

Dokler banska uprava ne najde drugega primernejšega stavišča, si bo pomagala na ta način, da poviša palačo Banovinske hranilnice za eno nadstropje in tako dobi okrog 50 lepih pisarniških prostorov. Projektanti so v ta namen izdelali 4 osnutke in danes objavljamo projekt inž. arh. Navinška, ki bo po njem prezidava najbrž tudi izvedena. Ostali trije projekti so znatno bogatejši, vendar bi pa po njih palača nikakor ne pridobila na monumentalnosti, pač bi pa zaradi poudarjenih močnih horizontalnih linij delovala znatno nižje in nekoliko potlačeno. Projektant je z našim projektom potegnili poslopje v višino na ta način, da je na sedanjo rustiko postavil visoke sloke pilastre s prav lepimi bazami in kapiteli, a med prvimi in drugim nadstropjem je vertikalnost poudaril na ta način, da je med okna obeh nadstropij položil plastične dekorativne drole. Navzlic temu, da je dekoracija popolnoma enostavna, je vendar zaradi enostavnosti zelo elegantna ter prav znatno povišuje višino poslopja. Palača bo namreč povišana samo za 2,5 m, a streha ostane dosedanja in Ljubljancem bodo imeli spet priliko, da bodo gledali, kako bodo težko ostrešje dvignili za poltretji meter. Bogatejši projekti bi stavbo tudi prav znatno podražili, vendar bo pa povišana hiša z objavljenim fasado delovala prav mirno in dostojanstveno, a ipak ne dolgočasno, ker je poslopje po vsej širini razčlenjeno v vertikalni smeri, a te linije spet drže ravnotežje z živahnimi vodoravnimi vrstami oken. Priliježe z rustiko bo prepletkano s trajnimi barvami, zgornji del pa najbrž dobi žlahten omet, a važnejši dekorativni deli, kakor kapiteli in baze pilastrov, okenski okvirji in krogi, bodo pa iz umetnega kamna. Plastični pilastri bodo svetlejši na nekoliko temnejši podlagi, da bodo prišli do večje

žuna smo dali za poslopja v Južni Srbiji 150 milijonov Din, na drugi strani je pa tudi Sarajevu dobilo krasno uradno poslopje za 20 milijonov Din. Čemu bi torej naša banovina plačevala visoke najemnine v tujih poslopijih, če s temi najemninami že lahko zgradimo primerne poslopje, ki bi bilo reprezentativno in tudi v okras vse Ljubljane, razen tega bi pa z velikimi investicijami tudi prav znatno olajšali brezposelnost in bi pri stavbi dobili zasluzka najrazličnejši obrtniki.

Tedaj, ko je banovinski svet sklenil zgraditi novo poslopje, je mislil, da zaida prostor v Gregorčičevi ulici nasproti sedanje palače banske uprave, kjer ima lepo parcelo tam, kjer sedaj stoji tiskarna Merkur, ki je last Hranilnice za dravsko banovino. Ko so pa inženjerji in projektanti pretehtali, koliko prostora bi moralo biti v novi palači, so izprevideli, da je stavbišče premajhno. Zgraditi bi morali najmanj 8 nadstropij, visoko nadstropje in za njim še več dvorišnih traktov, kar pa nikakor ne odgovarja modernim principom ureditve mest, ker je v tako stisnjenih poslopijih z malimi dvori-

di banovina pozdravila z največjim veseljem. Spomnili so se namreč na grandiozni regulacijski načrt mojstra Plečnika, ki je združil muzej s strebišči s palačo Banovinske hranilnice in tako ustvaril krasen, reprezentativen in od vseh strani s kolonadami obdan trg s spomenikom Valvasorja na sredi. Sedanja Šubičeva ulica bi podaljšali naravnost do Šelenburgove ulice in do Zvezde pri kazini. Beethovnova ulica pa naravnost do tega podaljška Šubičeve ulice ob zidu nuneškega vrta. Za sedanjo palačo Banovinske hranilnice bi stal na nekdanjem Sovnanovem vrtu, ki je že last Banovine, nov trakt, za tem traktom bi pa po sredini tega krašnega stavišča postavili do nove Šubičeve ulice še drugo vsaj osem nadstropij visoko poslopje. V tem monumentalno reprezentativnem bloku poslopij z muzejem, sedanjo palačo Banovinske hranilnice in z dvema novima palačama bi bilo dosti prostora za vsa banovinske urade, ki so sedaj raztreseni po vsem mestu, kar poslovanje uradov prav znatno ovira in tudi draži. Muzej ima že davno premovali prostor, da ne more razstaviti niti najvažnejših

Andrej Mali bo jutri obešen

Danes so mu sporočili, da bo smrtna kazen izvršena jutri zjutraj — Krvnik Hart je že prispel v Novo mesto

Novo mesto, 10. aprila. Kakor blisk se je davi po Novem mestu raznesla vest, da se je včeraj popoldne pripeljal z vlakom preko Karlovca krvnik Hart s svojim pomočnikom. Harta pozna izza zadnje justifikacije, to je od 3. novembra 1925 dalje, ko je bil justificiran

obsodbo novomeškega okrožnega sodišča potrdil tudi Stal sedmorice v Zagrebu, na kar so šli vsi akti na pravosodno ministrstvo v Beograd, ki je potrdilo smrtno obsodbo obeh instanc.

Danes ob pol 12. je veliki senat, ki je Malija obsodil na smrt, odšel v jetnikovo celico, kjer so Maliju razglasili, da je smrtna obsodba potrjena in da bo justifikacija izvršena jutri zjutraj. V Novo mesto so že danes prispeli številni Malijevi sorodniki ter mnogi znanci.

Kot rečeno je bila zadnja justifikacija izvršena v Novem mestu 3. novembra 1925. Takrat je bil obešen tolovaj Milan Esapović, ki se je nazival »Junak iz Like«.

Esapović je v oktobru 1924 izvršil v Vrbski vasi pri Krškem dvojni roparski umor. Zakonca Verdelj, ki sta bila brez otrok in stara okoli 70 let, sta vzela k sebi za hlapca Milana Esapovića in mu celo obljubila, da ga vzameta za svojega, če jima bo pridno delal. Meseca oktobra sta se zakonca pomenkovala o tem, da vzameta nekaj prihranjenega denarja iz pošiljnice za nakup krave. Dvignila sta denar, ki se ga je polakomnil Esapović ter ju ubil. Žrtvi je zakopal na njivi v jami za repo.

Ko so orožniki zvedeli za umor, so našli hišo Verdeljevih zaprto, na vratih pa napis: »Draga moja gospodo! Jaz sem junak iz Like. V uh me pište vsi skupaj! Stari in stari su u toplicah pri Čatezu, nigdar jih ne bo više doma, niti bute znal za njim, a ja idem u Francusku i u Amerikule«.

Orožniki so doigo polzvedovali za Esapovićem, naposled so ga pa izsledili v Zagrebu, kjer se je skrivaj pod napačnim imenom Josip Klasič. Esapovića je obesil krvnik Mauser. — Pred to justifikacijo je bil zadnji obešen cigan Simon Held, ki je umoril 1. 1899 kmeta Novljana na Krki.

znani hajduk iz Like Esapović, mnogo ljudi, ki so ga takoj po prihodu spoznali. Hart je takoj odšel na okrožno sodišče, kjer se je javil predsedstvu. Da ne bi v mestu zbudil pozornosti, je prenočil v poslopju okrožnega sodišča.

Prihod krvnika Harta in njegovega pomočnika je svedela v zvezi z justifikacijo Andreja Malija. Kakor znano, je smrtno

Velika aktivnost balkanskih državnikov

V mednarodnih krogih posvečajo aktivnosti balkanskih državnikov največjo pozornost — Italijanske intrige

Rim, 10. aprila. r. Diplomatsko delovanje balkanskih državnikov spremlja v rimskih političnih krogih z veliko pozornostjo in mu pripisujejo velik pomen. Z velikim zanimanjem se spremlja inozemsko potovanje bolgarskega ministrskega predsednika Mušanova, njegovo bivanje v Beogradu in njegovi razgovori z dr. Jevtičem. »Giornale d'Italia« piše o sestanku Mušanova in Jevtiča pod naslovom: »Obnova pogajanj med Bolgarijo in Jugoslavijo«. Tudi aktivnost rumunskega zunanjega ministra Titulesca, njegovo potovanje v Pariz in Zenevo in njegov srečanje z dr. Jevtičem je našlo povsod velik odmev.

Rim, 10. aprila. r. »Tevere« se obširno bavi s potovanjem rumunskega zunanjega ministra Titulesca v inozemstvo in z njegovim sestankom z Jevtičem v Beogradu in pravi, da je

to poslednje potovanje Titulesca v vlogi rumunskega zunanjega ministra, ker da je prišel v nemilost. V procesu proti morilec bivešega ministrskega predsednika Duca je baje direktor lista »Cuventul« izpovedal, da Duca ni nameraval razpustiti Železne garde, da pa je to storil pozneje na zahtevo francoske vlade po posredovanju Titulesca. Iz tega sklepa list, da se bo moral Titulescu umakniti.

Bukarešta, 10. aprila. r. V tukajšnjih merodajnih krogih najpogostneje demantirajo vesti nekaterih italijanskih listov o tem, da bi prišel Titulescu v nemilost ter da se bo umaknil. Nasprotno naglašajo, da uživa slej ko prej polno zaupanje krone in vlade, kar dokazuje baš dejstvo, da je potoval sedaj v inozemstvo v važni misli tudi kot mandatator Male antante.

LJUBLJANSKA BORZA

Devize: Amsterdam 2318.18—2326.54, Berlin 1355.69—1366.49, Bruselj 801.35 do 805.29, Curih 1108.35—1113.85, London 176.86—178.46, New York 3395.78—3424.04, Pariz 225.88—227.—, Praga 142.23—143.09, Trst 293.20—296.30 (premijsa 28.5%). Avstrijski šiling v privatnem kliringu 9.15 do 9.25.

INOZEMSKÉ BORZE

Curih, 10. aprila. Pariz 20.38, London 15.99, New York 308.08, Bruselj 72.30, Milan 26.56, Madrid 42.20, Amsterdam 209.15, Berlin 122.50, Dunaj 57.—, Praga 12.84, Varšava 58.30, Bukarešta 3.05.

veljave. Z ozirom na obstoječe konstruktivne prilike stropov bodo v novem nadstropju vsi prostori imeli tla iz linoleja, ker je linolej najlažji in najtanjši tlak, a tudi najbolj higieničen, na kar je pri vsej predelavi poslopja projektant še posebno pazil. Tako bo mogoče v novem nadstropju napraviti 3.20 m visoke sobe, ki bodo torej tudi po svoji višini popolnoma odgovarjala modernim higijenskim zahtevam. Proračun znaša okrog 1,600.000 Din in so sedaj razpisane že vsa zidarska, krovna, kleparska in strelodvodna dela v skupnem znesku 1,038.000 Din, ostala dela bodo pa razpisana še ta teden. Ker so razpisi za oddajo del prav kratkoročni, bodo lahko pričeli z deli še ta mesec, končana pa morajo biti vsa dela do zadnjega septembra, tako da se bodo banovinski uradi selili v povišano poslopje lahko že meseca oktobra.

Rudarska deputacija v Ljubljani

V imenu rudarjev trboveljskega revirja se je danes zglasila pri pomočniku bana dr. Pirkmajerju deputacija z načelnikom II. rudarske skupine Franom Pilberskom, z lokalnim načelnikom za Trbovlje, Hrastnik in Zagorje Filipom Murnom in Antonom Krautbergerjem ter z zastopnikom zveze rudarjev Jugoslavije Rujem Arkom, da ga prosijo za posredovanje pri določitvi kvantuma premoga, kolikor ga bo letos vzela uprava državnih železnic od TPD. Obenem so pa delegati rudarjev bansko upravo tudi naprosili, naj se nakaze rudarjem podpora iz bednostnega fonda, ki zanj prispevajo zlasti rudarji in rudarski podjetniki. Spomenica, ki jo je deputacija oddala pomočniku bana pred vsem podjrtje, da je tudi rudarski bedi stavljena meja, ki se preko nje delavstvo siliti nikakor ne sme. Tudi lani ob tem času so rudarji prošili za podporo, vendar je bila pa njih prošnja pri razdeljevanju podpor prežrta. Po najnovejših poročilih naj bi rudarji delali le še po 12 dni na mesec, kar je pa gotovo premalo za najskromnejše življenje in zato so prošili bansko upravo, naj se zavzame pri bodočih pogajanjih z državno železnico vsaj za lanski kvantum premoga.

Pomočnik bana dr. Pirkmajer je deputaciji obljubil, da bo banska uprava stala v korist rudarjem vse, kar ji je le mogoče.

Naročila premoga so dospela

Proti koncu aprila in v začetku maja bo beda v rudarskih revirjih najhujša

Trbovlje, 9. aprila. Rudniki bodo obratovali v aprilu v istem obsegu, kakor v lanskem aprilu, in sicer 12 delovnih dni, dočim bodo 13 dni praznovali. Število odrejenih delovnih dni sicer ni veliko, vendar je zavest, da so s obnovljenimi naročili za državne železnice rudniki in njih prebivalstvo obvarovani še hujših udarcev, znatno ublažila obupno razpoloženje zlasti med rudarji in njihovimi družinami, ki so s strahom gledali v negotovo bodočnost.

Mnogo truda je bilo treba, mnogo intervencij je bilo končanih in krajih, pa tudi mnogo upravičenega vzemirjenja med prizadetimi delavstvom, predno so dospela naročila. Niti našim lokalnim, niti višjim čimteljem v dravski banovini ne smemo odrekati dobre volje in pripravljenosti, da so zadnje dni z vsjo odločiteljno obravnavali to perečo socialno vprašanje. Od župana, sreskega načelnika, podbana in bana pa do ministrov dr. Kramerja in Puclja, vsi so se živo zavzemali, da se dobave premoga s strani državnih železnic čimprej obnovijo, ker delavstvo ne more več čakati, še v soboto, ko so intervencije naše rudarske žene na tukajšnji občini, je župan g. Vodušek poslal daljšo nujno brzojavko za ministra g. dr. Kramerja, ki jo je rudarske žene same oddale na pošti. Kakor se doznavajo, je g. minister Kramelj na to brzojavo trbovlskega župana poslal iz Ljubljane prometnemu ministru v Beograd ekspresno brzojavko, da se naročila premoga takoj oddajo trbovlskim rudnikom, kjer vlada radi praznovanja rudnikov med delavstvom največja potočnost in beda. Očitno je imela odločna zahteva g. ministra dr. Kramerja uspeh, kajti danes so naročila premoga s strani državnih železnic dospela.

Jasno je, da je rudarsko delavstvo radi dolgotrajnega praznovanja nujno potrebno podporo bodisi v denarju ali živilih, kajti v sedanji plačilni dobi delavstvo ne bo zaslužilo niti za odtegljaje, s čim se bo pa 14 dni preživljalo, zaenkrat še ne ve. Zato so rudarske žene v soboto prosile g. župana, da bi se izposlovala kakršnakoli podpora za zadnje dni tega meseca, ko bo stiska največja, ker takrat ne bo skoraj nobenega izplačila. Delavstvo in TPD plačuje v bednostni fond mesečno preko 100.000 Din, zato bi se naj iz bednostnega fonda nudila rudarjem izdat-

nja pomoč, ki bi pa to ne bilo mogoče, naj bi se pa prispevki iz rudarskih revirjev stekali v poseben občinski bednostni fond, kjer bi se črpale vse podpore za rudarske revirje. Rudarski revirji plačajo v bednostni fond letno nad 1 milijon Din, zato bi bilo želiti, da bi se vsaj pretežni del teh prispevkov vrnil zopet v revirje, kjer vlada nedvomno največja beda, razen tega se pa od naših težko preizkušenih bednih rudarjev ne more zahtevati, da bi podpirali podeželske kraje.

G. župan se je toplo zavzel za prošnjo rudarskih žen ter je takoj stopil v stik z nadrejenimi oblastmi. S posebno vlogo, ki jo je poslal sreskemu načelniku, banški upravi, ministru g. dr. Kramerju, Puclju, ministru za šume in rudnike, za železnice in končno tudi s ministrskemu predsedniku, je izpraznil opisal težak položaj, ki je nastal zaradi zastoj državnih dobav premoga v rudarskih revirjih TPD. Rudarsko delavstvo je od dolgotrajne krize docela izčrpano ter ne more prenesti nobenega socialnega poslabšanja več. Merodajnim čimteljem je predložil naraščajoče razburjenje, ki bi utegnilo imeti zle posledice za javni red in mir, če se nemudoma ne ukrene vse, da se delavstvu zopet zagotovi delo in zaslužek. Očital je težko finančno stanje občine Trbovlje, ki radi splošne gospodarske stagnacije, ki jo še pospešuje kriza v revirjih, delovnemu ljudstvu ne more pomagati, saj že itak vzdržuje s pomočjo TPD in drugih dobrotnikov mladinsko kuhinjo za 630 otrok ter kuhinjo za brezposelne. G. župan je v svoji spomenici naglasil, da je edina rešitev zaposlenost delavstva. Da bi se pa prebrodili mesec april, ki bo eden najtežjih v letu, bi bila nujno potrebna takojšnja podpora v živilih ali v denarju, in sicer iz bednostnega ali katerekoli javnega fonda.

Prepričani smo, da bodo merodajni čimtelji uvideli mučen položaj rudarskega delavstva, ki je nastal zaradi dolgotrajnega praznovanja delavnikov. Razburjenje med delavstvom se je z zopetnim obratovanjem sicer nekoliko poleglo, vendar je obratovanje tako močno skrajšano, da bo beda v aprilu, zlasti pa proti koncu aprila in v začetku maja dosegla vrhunec. Zato naj bi se za tisti čas nakazala delavstvu primerna podpora v živilih ali v denarju, da se pomanjkanje ublaži.

Povečana občina Mirna

Minra, 10. aprila. V nedeljo se je vršilo na Mirni veliko manifestacijsko zborovanje, katerega se je udeležilo nad 400 občanov občine Mirna deloma tudi iz občine St. Rupert. Zborovanje, ki se je ob koncu spremenilo v pravo narodno veselje, je bilo sklicano na pobudo občanov samih, da so dali vidnega izraza veselju, ki je zavladalo po mirenski občini glede na naknadno priključitev krajev občine St. Rupert k občini Mirna. Ti kraji, ki gravitirajo že od nekdaj v vsakem pogledu k občini Mirna so ozemlje do potoka Sotle in Letišča iz k. o. Straža in Zabukovje iz občine St. Rupert ter kraja Glink iz občine Mokronog in Debenc iz občine Trebelno. Jasno je, da se je mirenska občina s priključitvijo teh vasi zelo povečala in je bilo navdušenje ljudstva umljivo.

Predsednik občine Bule Franc, ki je zborovanje vodil, je pojasnil zborovalcem vso križavo pot in težave, ki so nastale s preureditvijo občine, saj je bila komasacija občin takorekó že zakonjena, pa tudi naknadne spremembe po gotovih občinah so bile že izvršene dočim je občina Mirna ostala kakor prej. Se na osebne intervencije v Beogradu se je z veliko težavo dogajalo, da je bilo želji vsega prebivalstva ugodeno in občina Mirna se je naknadno povečala. Pojavili pa so se seveda kakor vedno in povsod tudi tu nezadovoljniji, ki so pričeli razširjati po občini zlonamerne vesti, češ, da je pričakovati velikih sprememb v vladi, pri občini in v javni upravi sploh. Poznamo hujšake in vemo odkod vse to izvira. V mirenski občini ni mesta razdorom in medsebojnemu sovraštvu, pozitivno delo naj v bodoče vodi vse poštene in trezno misleče občane, ki jim je napredek in dobrobit občine res pri srcu.

Jasne in odločne besede predsednika občine g. Bule so našle pri ljudih najlepši odmev. Konec je bil ta, da se je zborovanje izpremenilo v pravo narodno veselje, posebno je bil svečan trenutek, ko so novi občani prejeli po starem slovenskem običaju kruha in soli. Omenimo naj še, da so ob tej priliki rezali pogačo 1 in pol metra v premeru. Mirna je bila vsa v državnih trobojnicah.

Proračun metliške občine

Metlika, 10. aprila. Nedavno je imela metliška mestna občina proračunsko sejo, ki je trajala skoraj pet ur. V začetku svojega nagovora je predsednik občine g. Ivan Malešič poudaril njeno važnost za občinsko gospodarstvo in omenil, da je bilo glavno načelo pri sestavljanju osnutka proračuna načelo štednje in enako tudi načelo uravnovesitosti t. j. da bodo predvideni dohodki res tudi vplačani. Sedanji občinski odbor je prevzel vodstvo občinskega gospodarstva v najtežjih časih, a bo vendar skušal z racionalnim gospodarstvom navzlic znatno nižjim občinskim dokladam storiti marsikaj, kar bi bilo mogoče z manjšimi žrtvami in ne tako napornim delom doseči že v prejšnjih časih, ki so za gospodarski in sploh vsako delo bili mnogo ugodnejši. Priznati moramo, da je naš novi občinski odbor že takoj v začetku svojega dela opravil zaupanje, ki so mu ga občani izkazali.

Predvideni izdatki za tekoče leto znašajo 287.000 Din, od katere vsote odpade 200.000 Din na materialne in 87.000 na osebne izdatke. Dohodki so proračunani na 160.000 Din, a primanjkljaj, ki znaša torej 127.000 Din, o krit s 110% občinski doklado na vse direktne davke. Na predlog župana g. Malešiča je bila na novo

sprejeta tudi pokopališna taksa, ker bo mestno pokopališče prav kmalu potrebovalo nujnih poprav, a vzdrževati se vsakor mora samo, ko se sredstva občine zelo skromna. Do prihodnje seje bo sestavljen in odboru predložen tudi novi pokopališni red. Taksa na vino in pivo je bila določena na 1 Din od litra.

Ceravno so v proračunu visoke postavke, ki jih prejšnji proračuni niso poznali (najemina uradnih prostorov, postavka za regulacijski načrt itd.) se je odboru vendar posrečilo znižati občinske doklade za 40%. Navzlic temu znižanju pa je odbor posvetil največjo pozornost tudi občinskimi cestami, ki so v zelo slabem stanju, ker se doslej pač nihče zanje ni menil. Ako upoštevamo dejstvo, da le postavke za šolstvo, davkarstvo in okrajno načelstvo presegajo vsoto 100.000 Din, moramo priznati, da 110% občinska doklada razmeram primerno ni previsoka. Nasprotno moramo ugotoviti, da kaže novi občinski odbor najboljšo voljo za razbremenitev občanov in da se zaveda svojih dolžnosti za napredek, povzdigo in korist naše občine.

Naše gledališče

DRAMA
Začetek ob 20. uri
Torek, 10. aprila: zaprt.
Sreda, 11. aprila: Konec poti, Red Sreda.
Četrtek, 12. aprila: Bratje Karamazovi.
Red Četrtek.
Petek, 13. aprila: zaprt.

OPERA
Začetek ob 20. uri
Torek, 10. aprila: zaprt.
Sreda, 11. aprila: Libuša. Premijera. Izven.
Četrtek, 12. aprila: Poljska kri. Red C.
Petek, 13. aprila: Baletni večer članov baleta Narodnega gledališča v Beogradu. Izven.
Sobota, 14. aprila: ob 15. uri Rusalka. Di-jaska predstava. Globoko znizane cene.

Premijera Smetanove opere Libuša. Libuša je vrsta dramatičnih slik iz češkega mita, ki proslavljajo češki narod. Smetana je ustvaril iz njih opero, s katero praznujejo Čehi vse svoje večje narodne svečanosti. Vsebinska je naslednja: 1. dejanje. Dva brata Chruoš (Marjan Rus) in Stahlav (Marček) se spreta radi dedščine. Libuša (Zinka Kuncová) naj odloči o sporu. Libuša je bila ena od treh hčera poganskega kneza Kroka, ki je prevzela vladarske poase v sled pomanjkanja moškega potomstva. Bila je izredno lepa ter se je odlikovala z preudarnostjo in preročnim darom. Pred sodiščem je Chruoš razrazil Libušo, češ, da ni spodobno, da bi ženska delila moškemu pravico. Libuša pozove narod, da si izvoli kneza, ljudstvo pa prepusti odločitev Libuši, ki pošlje nato poslanca k Premyslu (Primožič). 2. dejanje. Prepri med bratoma je zanetila prav za prav Krasava (ga. Thierry), ker je trčila, da Ljubi Stahlava, čeprav je bila že prej strastno zaljubljena v Chruoša. Na grobu Chruoševga očeta je uspelo Krasavi s svojim priznanjem spraviti se s Chruošem. Na svojem posestvu pri vzeznju snopov se hrepeneč spominja Premysla Libuše. Njegova ljubezen je našla odziv in v veliko veselje vseh ga pokličejo za kneza in Libušina moža. Vzame slovo od svojega posla v svojih lip ter se odpelje s svojimi sorodniki v grad. 3. dejanje. Libuša spravi oba brata in gre svačeno svojemu soprogu nasproti. Premysl in Libuša zavzmeta sedeže v zboru. Chruošu odpustijo pregrešek z objemom in poljubom. Libuša prorokuje nato iz sedaj že prošlih dni: prikažejo se junake postavbe prvih čeških knezov: Bretislav in Jitka, Jaroslav Stenber, Otokar II., Karol IV., Husiti vodje Žitka in Prokop Veliki s svojo vojsko in končno Jurij Podebradski. Po grozotah in trplje-

nju zasveti zopet luč, slava bodočnosti. Opera konča v radosti in veselju, da bo češki narod premagal vse grozote in večno živel. Poleg v vsebini navedenih solistov nastopijo še: ga. Bernotova kot Radmila, sestra obeh bratov, dalje Janko kot Radovan in Petrovič kot Lutohor. Dejanje se godi na Višegradu u Stadih in gozdni krajini. Opero je nastudiral ravnatelj Polič, režija je prof. Sestova. Premijera bo v sredo dne 11. t. m. kot izven predstava.

Baletni večer v operi V petek dne 13. t. m. bo v operi baletni večer, katerega izvaja s spremljevanjem opernega orkestra prima balerina in dva člana baleta beograjske opere. Skrbno zbrani spored se sestavlja na podlagi skladb iz slovenskih in drugih literatur. Podrobni spored priobčimo jutri.

Mirim kraljica čokolade

Ko grad na potovanja, v kino ali v gledališče, ni boljše in okusnejše slaščice kot MIRIM čokolade. — Specialitete so: MLEKITA — polnomlečna čokolada KAVITA — mlečna s kaviarom okusom MASLITA — čokolada brez primesi GRENKITA — plemenita gorčica naravne čokolade.

Več pozornosti Gradu

Ljubljana, 10. aprila. Grad je v tujsko prometnem pogledu najidealnejša točka Ljubljane in krivično je, da Ljubljana posveča tako malo pozornosti razsvetljavi. Če se že noče ozirati na domačine, naj se ozira vsaj na tujce, da bodo mogli brez pridržka govoriti o kulturni Ljubljani.

O razsvetljavi na Gradu skoro ni govora. Rekli bi lahko, da gori tu in tam nekaj leščerb, Park proti šancam je pa povsem nerazsvetljen, prav tako elina vznožja pot s Karlovske ceste na Grad. Povsod se razpijleje z razsvetljavo, le tu se stedi trdovratno. Vendar bi bila ta pot s parkom v večernih urah izredno obiskana, saj si vsakdo želi svežega večernega zraka. Tako si pa v večernih urah skoro nihče ne upa na to pot, niti ne na šance. Skrajni čas bi že bil, da mestna občina primeroma razsvetli to pot in pa drevedo. Stedi naj pa tam, kjer je bolj izdatno in bolj potrebno. Omogočiti ljudem, da bodo mogli tudi v večernih urah na Grad, privoščite jim malo zraka in razgleda.

Nekaj, kar je v sramoto Ljubljane je, da Grad še danes nima svojega telefona. Torej direktne telefonske zveze Grad nima, čeprav se je že neštetokrat pokazala potreba, kako krvavo ga Grad potrebuje. No, pa če bi občina prezrla želje in potrebe grajskih prebivalcev, bi ne smela prezreti želja tujcev. In prav ti so že neštetokrat kritizirali neumevanje občine za telefon na Gradu. Ne bil bi združen z bogve kolikimi stroški, nameščen pa naj bi bil v vsem dostopnem prostoru. Telefon je danes pač tako razširjeno običajno sredstvo, da bi ga Grad, ponos starodavne in sedanje Ljubljane, ne bi smel pogrešati.

Ko že tolikanj govorimo o organizaciji in pospeševanju tujskega prometa, pokazimo tudi v dejanju, da znamo poleg agitacije nuditi tudi ugodnosti, razsvetljavo, telefon itd., kot jih nudijo druga, pa manjša tujsko prometna mesta.

Suknjo je ukradel

Ljubljana, 10. aprila. Včeraj okrog 11. je službojoči stražnik na Masarjovski cesti ustavil brezposelnega bivšega natakarka Janeza Z., roj. l. 1883, v Begunjah, ki je malo poprej v Kolodvorski ulici ponujal skoro novo črno suktnjo za 250 Din naprodaj, čeprav je bila vredna najmanj 1000 Din. Janez je moral na policijo, kjer so ugotovili, da je bila suktnja v nedeljo ukradena iz stanovanja vratarja Antona Jarca v Semeniški ulici 4. bila je od našel tudi črn avilen dežnik in srebrno uro, kar pa pri Janezu Z. niso našli. Pač pa je policija ugotovila, da je Z. že v nedeljo zastavljal v neki gostilni tamonški natakarki Katarini B. kratak temnosiv suktnič za 80 Din, a pred dnevi je tudi v Kolodvorski ulici nekje zastavljal zelen suktnič. Zelena suktnič niso našli, sivega pa dobi lastnik na policiji.

Ko so Janezu Z. prebrskali žepo, so našli tudi zanimivo listnino. Mož je namreč na kos papirja napisal, da je bivši trgovec v Voloskem v Italiji, da je že 6 mesecev brez vsake službe in oče treh otrok. Zaradi tega apelira na kolegijsko blagodarnost. Podpisal se je Ivan Z., likvidiran trgovca iz Radovljice. Na listnino je nato spodaj med protovoljno prispevke sam zapisal dve trdki, ki sta mu dali podporo po 10 in 20 Din in zaradi tega je res pravec trgovcev v Ljubljani nasledio lažni listini. Janeza Z., ki je star grešnik, bo policija izročila sodišču.

Z Jesenic

Velik delavski shod. V nedeljo dopoldne se je vršil v Delavskem domu na Jesenicah javen shod vsega delavstva KID, ki je bil zelo dobro obiskan. Obe prostorni dvorani sta bili nabito polni in je moralo več stotin ljudi ostati zunaj na prostem, ker v dvorani ni bilo zanje prostora. Sodi se, da je bilo na shodu navzočih okrog 1600 ljudi. Predstavniki vseh treh delavskih strokovnih organizacij so delavstvu poročali o pogajanjih, ki so se vršila med obratnimi ravnatelji, obratovodji in delavstvom in bi morala biti te dni zaključena. Pogajanja v obratih so dospela do obojestranskih sporazumov in bi se morala na podlagi tega sporazumov sestaviti za delavstvo nova kolektivna pogodba, ki pa se z ene strani odlašala v nedogled. Delavstvo je bilo na shodu silno razburjeno in imajo predstavniki delavskih organizacij in zaupniki zelo težko stališče, da drža razburjene duhove v oblasti. Drvi bi v Delavskem domu zopet shod vsega delavstva, na katerem bodo predstavniki delavskih strokovnih organizacij poročali delavstvu v koliko so se pogajanja s podjetjem nadaljevala in kakšen je uspeh.

Otvoritev nogometne sezone. V nedeljo dopoldne se je vršila na igrišču SK Bratstva prva letošnja nogometna tekma, na kateri je nastopilo I. moštvo Bratstva proti enajstoričnici Ilirije iz Ljubljane in je končala z lepo zmago gostov v razmerju 7:0. Igra je bila obojestransko zelo lepo odigrana in je bil končni rezultat z ozirom na nadmočnega nasprotnika za domaće igrače prav zadovoljiv. Publike je bilo z ozirom na deževno vreme razmeroma dosti, še več pa je bilo seveda zastojnikov, ki jih nikjer ne manjka in bi prav lahko plačali vstopnino, če bi imeli kaj zadržaja.

Jagodičje je zdrava hrana

Pod jagodičjem razumemo Ivanovo grozdičje ali ribiz, kosmulje ali argas, maline in jagode

Ljubljana, 10. aprila. V okrilju podružnice SVD je zadnjič nadzornik Josip Strekelj predaval o jagodičju, ki ga mnogo premalo sadimo, ker ga pač premalo poznamo.

Pod vrtnim jagodičjem razumemo Ivanovo grozdičje ali ribiz, kosmulje ali argas, maline in jagode.

Ivanovo grozdičje razmnožujemo z odganjki iz korenin in pa s potaknjenci. Te napravimo, če razrežemo 20 cm dolga mladike in jih nastavimo potaknjeno v zemljo. Ta ne sme biti preveč ilovnata, pač pa dobi gnojna, a lega mora biti solnčna. Grmičje sadimo v vrstah, ki so po 80 cm razen, ali pa napravimo malhen vinograd, ki ga zasadiš tako, da na vsak kvadratni meter pride grm. Tretje leto bomo imeli že bogato letino. Ivanovo grozdičje ima pa tudi bolezen, da listje poleti odpade in grmičje silno oslaba. To je nevarna perinospora in prav huda bolezen, ki nam uniči tudi vinsko trto. Da se Ivanovo grozdičje ne primsa ta bolezen, poskrbimo grmičje z bordelosko mešanico, ki jo napravimo tako, da v litru vode razstopimo 1 dkg modre galice, nato pa primešamo še 1,5 dkg navadne sode za pranje ali pa apno. Važno je, da vsako raztopino napravimo posebej, nato pa sodo obe raztopini vlijemo skupaj. Grmičje poskrbimo, ko odvečalo ali pa šele, ko obremo grozdičje. Najboljše vrste Ivanovega grozdičja so: Fajvevo novo rdeče, holandsko rdeče, dolgogrdo belo in Leesovo črno. To črno grozdičje nima prijetnega okusa in ni užito, pač pa ga rabimo za likerje ali sok in vino, listje je pa izvrsten čaj.

Kosmulje ali agras razmnožujemo le s koreninskimi odganjki, ali pa grmičje potaknimo dobro prisujemo, pa imamo do deset let doletovljeni koreninami. Da mladike raje poženo korenine, jih malo narežemo ali jih pa opraskamo lubje. Tudi kosmulje rade perinospora in jih zato moramo skropiti. Najbolj priporočljive vrste so: Triumph rdeča, Withams-Industry, ki je zelo rodovitno in lepo rdeče, nadalje imamo orjaške zelene kosmulje, bene Triumph in rumene. Razen teh razlik v barvi imamo pa tudi kosmate in gladke, večkrat zelo debele plodove.

Maline sadimo v hramozno, črno zemljo, rade pa tudi v senci in se silno množijo, zlasti če jim dosti gnojimo. Množe se maline same z odganjki, ki jih je vedno toliko, da nismo nikdar v zadregi. Če odganjke ne rabimo, jih takoj izpulimo in pustimo samo po 3 do 8 po 1 m do 1,5 m dolgi mladik. Maline nikdar ne zezarajo. Jeseni otrebimo z grmičev vsuh les in poleti imamo spet dosti najlepših malin. Najboljše vrste malin so: Superlativ, Lepotica iz Fontenay in Feldbrunnen, ki rodi vsak mesec, vendar pa vse leto komaj toliko kot ostale vrste, ki rade samo enkrat na leto.

Najzlahnejše jagodičje so pa vrste jagode, ki jih mnogo pramalo sadimo, saj so v Ljubljani še vedno neprimeroma drage. Najrodovitnejša in najbolj aromatična vrsta je Nemški Ewern. Za njo rodi fina vrsta Zmagovalac, nato Kralj Albert, ki ima ploščate, do 10 dkg težke, zelo aromatične plodove. Najbolj plodna vrsta je Leopoldthalška jagoda, vsak mesec pa rodi

Leo XIII. in Bassejeva jagoda. Zadrja rodi od junija do slane in ne dela trakov, zato pa grmičje enostavno raztrgamo, ko je raztrgujemo.

Vrtno jagode morajo imeti predvsem solnčno lego, ker imajo v senci vodene plodove. Na 1,20 m široko gradico posadimo tri vrste v razdalji po 40 cm. Gostejše posajemo ne bi rodile, ker ne bi imele dosti zraka. Jagode presajamo meseca avgusta, in eicer sadimo malo rastlinice, ki so se razvile na trehkih. Napada jih rja in jih moramo tudi skropiti. Da rastline okrepje, jim moramo tržati trake, ki jih pustimo le toliko, kolikor jih rabimo za nove rastline. Ko obremo jagode, obtrgamo tudi vse suho listje ter jih posujemo z drobnim gnojem, ki drži vlago. Jeseni rastlinam požajemo listje in jih spet posujemo z gnojem, vendar pa z gnojem nikdar ne smemo pokriti srčka rastline. Med grozdičje prištevamo tudi robidnice, borovnice in brusnice, ki jih pa ne gojimo po vrtnih.

Vse jagodičje je prav zdrava hrana, razen tega pa iz vseh vrst delamo razne napitke z alkoholom in brez njega, meze in marmelade in želeje, iz Ivanovega grozdičja in kosmulj pa lahko napravimo tudi pravo dobro vino. Mošt je kiselo in neuziten, ker ima preveč kisline. Mošt dalmatinskega vina ima 4 odst. kisline, štajerskega vina 7 odst. kisline, mošt iz Ivanovega grozdičja in kosmulj ima pa kar 20 do 30 odst. kisline. Da razredčimo kisline, dodamo 1 litru soka 2 litra vode. Ker smo pa pri tem razredčili tudi sladkor, ki ga je v navadnem vinu 8 do 12 odst., v boljšem vinu 16 do 18 odst. in v najboljših sortah po 20 do 30 odst. sladkorja, zato moramo tudi naši mešanici dodati 8 do 10 dkg sladkorja na liter mešanice, če hočemo imeti navadno pijačo; 14 do 16 dkg sladkorja dodamo, če hočemo imeti sladko vino, a 20 do 22 dkg sladkorja dodamo, če hočemo imeti fino desertno vino. V soku je tudi dosti tanina. Pijačo natočimo v sodček in jo pustimo, da prevre pri 12 do 15° C. Ker se pri vrenju izpreminja sladkor v alkohol in odliškovo kislino, zato položimo na veko soda vrečko peska, da se zrak filtrira in uhaja odliškova kislina. Ko pijača prevre, jo pretočimo ter vrzemo drožje stran, da se osti, nato jo pretočimo še drugič in napolnimo s to izvrstno pijačo steklenice. Opozorjamo, da iz Ivanovega grozdičja in kosmulj lahko napravimo kakor malico fino in močno vino.

Sok iz jagodičja pa predvsem pripravljamo brez alkohola, ko Ivanovo grozdičje in kosmulje znamostimo, a jagode in maline zamikamo ter dodamo 1/8 litra vode in 1/4 kg sladkorja ter ogrejemo do 80° C. Pri filtriranju ne smemo rabiti novega platna, ker se sok nazvame duha po platnu. Nato sok steriliziramo tako, da ga ogrejemo na 70 do 75° ter to toploto držimo 20 minut. Ko sok nalijemo v steklenice, jih zamakimo z vato, ker vata ne prepušča mikrobom, nato pa čez vato zavezemo še pergamenten papir.

Predavatelj je sveda natančno razložil tudi, kako pripravljamo meze, želeje in najrazličnejše vrste likerjev, da je prepričan vse poslušalke in poslušalec, kako koristno lahko porabimo dobro jagodičje.

Beleznica

KOLENDAR.

Danes: Torak, 10. aprila katoličanski Be-bijel, Srčanica, pravoslavni 28. maros. DANASNJE PRIREDITVE. Kino Matice: Carica Katarina. Kino Dvor: Revizor Haselhuhn (Vlasta Burian). Kino Šiška: Predor. DEZURNE LEKARNE. Danes: Mr. Bakarič, Sv. Jekoba trg 9 in dr. Piccoli, Tyrševa cesta 6.

Izpod sita

Pametne ideje so zlata vredne, le škodada, da jih je tako malo. Zlobodružev in širokoustežev imamo že preveč in tudi zastran predlogov ali načrtov nismo v zadregi, samo praktičnega je na njih bode malo. Kaj nam pomaga tolažiti lačne z načrtom gospodarstvom, če jim pa kruha ne moremo ali bolje rečeno nočemo dati. Začnimo s pametnejšimi predlogi, pa bo kmalu vse zadovoljno in srečno.

Vzemimo za danes kar dinar, naš domači dinarček. Če imamo že gledališki dinar, ki bo spravil naš Talijin hram zopet na noge, zakaj bi si ne pomagali še s kinematografskim, beraskim, čevljarskim, kmečkim, učiteljsko abiturijentskim, industrijskim, trgovskim, obrtniškim in splošno brezposelnim dinarčkom? Potem bi bilo hitro konec krize naših kinematografov, čevljarjev, kmetov, učiteljskih abiturijentov, industrijcev, trgovcev in obrtnikov, berači in brezposelni bi pa sploh izgignili, ne da bi izumrli. Po gledališčih začnimo pobirati dinarček za sanacijo kinematografov in narobe, kar je tudi prav, čevljarji naj plačujejo dinarček za kmetovalce, le-ti za učiteljske abituriente, ti zopet za industrijce in slednji za trgovce in trgovci za obrtnike, a vsi skupaj složno za berače in brezposelne ter končno v obratnem vrstnem redu, pa bo za vse prav. Kaj se pa pozna človeku, če plača tu dinar in tam dinarček?

In če se bo pridružio tej dinarski blagodi še splošno osvobođenje brezposelnih dinarčkov brez zedinjenja, bo storjeno za gospodarsko povzdigo naše očetnjave več kot dovolj. Problem tisti v brezposelnih dinarčkih, ne pa v brezposelnih ljudeh.

Boljši predlog.

Arhitekt: Gospod ravnatelj, jamčim vam, da boste lahko z mojim projektom v petih minutah izpraznili gledališče.

Gledališki ravnatelj: Dobro, verjamem vam. Toda meni bi bilo ljubše, če bi mi prinesli predlog, kako gledališče napolniti.

Hladnokrvnost študirane žene. Ljubosumen mož plane v sobo in zakriči: Vse vem!

Žena mirno: Stavim glavo, da ne veš vsega!

— Kaj, zdaj pa hočeš še lagati!

— No, pa mi povej, kdaj je bil rojen Ašihlos.

Naročite — čitajte „LJUBJANSKI ZVON“

Edinstvena filmska umetnica

Elizabeta Bergner

v najlepšem ruskem filmu sezije:

„Carica Katarina“

Razkošje in lepote ruskih dvorov! — Ljubezen in slava največje carice. Rusija v vsem svojem razkošju.

Danes ob 4., 1/8. in 9/4 uri zvečer

ELITNI KINO MATICA

Telefon 21-24

DNEVNE VESTI

Občni zbor Českoslovaško-jugoslovenske lige v Pragi. Českoslovaško-jugoslovenska liga v Pragi je imela v soboto občni zbor. Iz poročil odbora je razvidno, da je gospodarska kriza globoko posegla v ligino delovanje. Kljub težkim časom je bil lani otrovjen v Pragi jugoslovenski dijaški kolegij. Liga je obdržala v dosedanjem obsegu českoslovaško-jugoslovensko revijo, jezikovne tečaje in Strossmayerjevo jugoslovensko knjižnico v Pragi. Skrbela je po svojih močeh za jugoslovensko dijaštvo v Pragi in za českoslovaško na mornariški akademiji v Jugoslaviji. V sporazumu s prosvetnim ministrom je ustanovila dijaške krožke na srednjih šolah in propagirala tako svojo idejo med mladino. Prirejale je dijaške ekskurzije po českoslovaškem in jugoslovaškem. Zdaljuje liga na zgraditvi gospodarskih sekcij. Lani je imela 17 podružnic in blizu 3000 članov. Za častnega člana je bil izvoljen dr. Peter Zenkel, ki si je pridobil mnogo zaslug za zgraditve Aleksandrovega kolegija. Za predsednika je bil izvoljen dr. Hodža, za generalnega tajnika Antonin Beringer in za blagajnika H. Pavlovsky.

Prepovedane publikacije. Notranje ministrstvo je prepovedalo uvažati in širiti v naši državi zemljevid Evrope Catro, ki ga je izdala dunajska tiskovna družba Berolina izhajajoči periodični list »Die Kommenden« in v Zadru izhajajoči list »Archivio sterico per la Dalmatia«. Prepovedan je tudi v Zagrebu izhajajoči polmesečni »Pensioner« št. 6 z dne 25. marca in polmesečni »Le Dana« št. 6-7 z dne 1. aprila.

Gradnja jadranske proge. V Ripoč pri Bihaču je prispela skupina inženjerjev, ki trasirajo jadransko progo po dolini reke Une. Inženjska sekcija, ki se je mudila v Kulen Vakufu, je dovršila vsa terenska dela in te dni krene v Bihač, kjer je treba trasirati še zadnjih 14 km proge. Velika industrijska podjetja se zelo zanimajo za novo rudnik pri Tršču, ki ga do sledje niso izkoristili, ki pa bo igral pri gradnji jadranske proge veliko vlogo.

BRIGITA HELM

PRIDE! PRIDE!

Velik menarodni pevski festival v Pragi. Od 28. aprila do 3. maja se bo vršil v Pragi velik menarodni pevski festival, ki bo posvečen obema največjima českoslovaškima skladateljema Bedřichu Smetani in Antoninu Dvořaku. Na sporedu je niz koncertnih prireditev, ki bodo po svojem obsegu ene največjih, kar jih je kdaj videla zlatá Praga. Na zadnjem koncertu 1. maja bo nastopilo nad 5000 pevcev in pevke pevke obce českoslovaške. Tudi naša država bo zastopana na tem menarodnem glasbenem festivalu. Slovence bo v imenu Hubadove župe, Jugoslovence pa v imenu Glasbene zveze ljubljanskih zborov in Glasbene lista »Zbori« zastopal skladatelj g. Zorko Prelovec.

Kongres računskih uradnikov. Od 23. do 26. maja bo v Splitu kongres računskih uradnikov Jugoslavije, ki mu bo prisostvovalo okrog 400 računskih uradnikov. V Splitu se že pripravljajo na sprejem gostov.

France Kralj: »Moja pot«. Slovenske poti, zvezek XII. Izdala in založila Tiskovna družba v Ljubljani. Cena: vezan izvod Din 40, s poštnino vred 41 Din. V tej ljubko opremljeni in razkošno ilustrirani knjigi, ki sodi med najlepše in najzanimivejše zvezke »Slovenskih poti«, pripoveduje eden izmed predstavitev pojave slovenske likovne umetnosti Fr. Kralj, o svojem rojstnem kraju in o svoji zgodnji mladosti. Njegove sočne in nenavadno iskrene slike iz ljudskega življenja na Dolenjskem razodevajo močnega zapovednika-slikarja. V II. delu te nad vse zanimive avtobiografije se pisatelj bavi s svojim šolanjem in z dozorevanjem v umetnika; pove nam marsikaj iz življenja mladih upodablajočih umetnikov, o njihovem šolanju, o boju za samostojni izraz in za pravilno usmerjenost v času in okolju. V tretjem delu se bavi s umetnostnimi razmerami v domovini. »Moja pot« je spisana izredno živahno in je po svoji vsebini in obliki nenavaden pojav v naši književnosti, pojav, ki je vreden pozornosti vsega čitalskega občinstva. Knjigo krasno večbarvno reprodukcijo avtorjeve slike »Moja žena«, njegova slika in faksimile in 15 parov dobrih pesnetov Kraljevih slik, kipov in risb. S tem zvezkom »Slovenske poti« bo imel vsak prijatelj likovne umetnosti posebno veselje.

Vreme. Vremenska napoved pravi, da bo spremenljivo vreme. Včeraj je deževalo v Ljubljani, Mariboru, Zagrebu in Beogradu. Najvišja temperatura je znašala v Skoplju 23, v Zagrebu in Beogradu 21, v Sarajevu 19, v Splitu 17, v Mariboru 17,4, v Ljubljani 12,4. Davi je kazal barometer v Ljubljani 756,7, temperatura je znašala 8.

Truplo Franje Bobeka potegneno iz Save. Včeraj smo poročali, da je Sava pri Jaronu naplavila truplo utopljenca in da gre najbrž za slovenskega splavarja Franja Bobeka. Zagrebška policija je doznala, da je Sava re naplavila Bobekovo truplo.

Samomor. V Novem Sadu se je ustrelil 40letni upokojeni inšpektor finančne direkcije Ljubomir Markaci. Ker ni zapustil nobenega pisma, ni znano, kaj ga je napotilo, da si je hotel končati življenje. Težko ranjenega so pripeljali v bolnico. Nedavno ga je zapustila žena in se vrnila k svojim staršem na Českoslovaško. Najbrž ga je to tako potlo, da je ubupal nad življenjem.

Pod voz je padel. Matevž Šavs, 66-letni posestnik iz Nove vasi pri Rakeku, je že v februarju padel pod voz, a se je zdravil doma. Ker se je pa njegova bolezen

poslabšala, je prišel včeraj v bolnico, kjer so ugotovili resne notranje poškodbe.

Velik napredek v negovanju zob. Eden od največjih neprijateljev zob je brezdomno zobni kamen — povzročitelj mnogih težkih obolenj. Zobni kamen se odpravi v večini slučajev s mehničnimi sredstvi, kar povzroča bolečine in izgubo časa. Sedaj medtem ima priljubljeni Sargov Kalodont v sabi dodatke aufoicidoleta po dr. Bräunlichu ter je dobil poleg svojih znanih odlik še eno neoporečljivo novo svojstvo, to je da odpravi zobni kamen in prepreči, da se ne narašči drug. Pri tem niti najmanj ne oškoduje zobe. Ta novi dodatek v Sargovem Kalodontu predstavlja velik napredek na polju negovanja zob.

Poln želodec, neredna vrenja v debelom črevesu, odebalelost jeter, zastajanje žolca, bodljaje, tesnoba in prsih, močno srčno utripanje odpravi naravna »Franz Josefovica« grenčica in zmanjša tudi naval krvi na možgane, oči. Zdravniška mnenja navajajo uprav presenetljive rezultate, ki so jih dosegli pri ljudeh, ki morajo mnogo sedeti, z »Franz Josefovico« vodo. »Franz Josefovica« grenčica se dobi v vseh lekarnah, drogerijah in specerijskih trgovinah.

Iz Ljubljane

Gradnja ograje ob letnem telovadišču Ljubljanskega Sokola v Tivoliju precej dobro napreduje v primeru s slabim vremenom. Ob Lattermannovem drevoredu so že zgradili kamnit podstavek. Dočim ga v drevoredu ob veselemu se grade. Ograja mora biti dozrajana do konca maja, zato delo ne sme zastati tudi ob deževnem vremenu.

Mestna javna dela zelo ovira slabo vreme, vendar nekaj delavcev dela tudi ob našlabšem vremenu. Težava je z zemeljskimi deli na Gradu in ob Gradaščici. Delavci mestnega cestnega nadzorstva tudi delajo kljub dežju, in sicer so med drugim še vedno zaposleni pri kanalizaciji Bleiweisove ceste in Cerkvena alice.

Sentiakobsko gledališče ponovi v soboto dne 14. in nedeljo dne 15. t. m. ob 20.15 izvrstno veselico v 8 dejanjih »Dama na slabem glasu« Veselico je pri premijeri izvrstno uspešna in so se vsi posetniki od srca nasmejali. Glavna vloge igrajo ga.

Maratonski tekači

PRIDEJO!!

Ervin Wrišcher-Petrovičeva, g. Košak in Karas. V ostalih vlogah nastopajo še dam: S. Danilova, Černičeva, Grumova in Levareva ter g.: Gornik Hanžič Kukman, Milčinski, Moser, Vizjak in Urbič. Ker sta bili obe dosednji predstavi popolnoma razprodani in je odšlo mnogo ljudi brez vstopnice, prosimo čimprej obiščeno, da si kupi vstopnice že v predprodaji, da se tako izogne navali pri večerni blagajni. Predprodaja vstopnic od sobote dalje od 10. do 12. ure in od 15. do 17. ure ter eno uro pred predstavo.

Hans Moser pride v Ljubljano, ZKD pripravila za prihodni spored smeholopno burko »Mladost je sladkak« in glavni vlogi znani komik Hans Moser. Ugodne in neugodne posledice pomlajevanja. V drugi vlogah vlogar Fritz Schulz, Georg Aleksander, Ida Wüst, Paul Hürbier, Adela Sandrock, tako da je uspeh zasiguran. Prva predstava bo v petek ob pol 3. popoldne v Elitnem kinu Matici.

Rezervni oficirji se po naročbi komande mesta pozivajo, da se udeležijo predavanja za rez. oficirje, ki se bo vršilo dne 12. aprila ob 20 uri v Oficijskem domu na Tabornu. Udeležba za ljubljanske rezervne oficirje obvezna.

Predavanje o Smetani in Dvořaku bo dr. J. J. v restavraciji Zvezda. Prireja ga Jugoslovenska-českoslovaška liga, predava pa prof. Marjan Lipovšek. Vstop prost.

Dr. JAMAR TONE**ZOPET ORDINIRA**

Česka sekcija JS vabi svoje članice na sestanek, ki bo jutri ob 17. v hotelu »Bellevue«.

Mesto venca in v počastitev spomina pokojnega Ivana Kostiča, upokojenega inšpektorja finančne kontrole, očeta tajnika Pokojninskega zavoda g. dr. Janka Kostiča, je darovalo uradništvo Pokojninskega zavoda 810 Din. Znesek se je nakazal socialnopolitičnemu uradu mestnega načelstva v Ljubljani.

BRIGITA HELM

PRIDE! PRIDE!

V dobi samomorov. Včeraj in danes smo imeli kar tri poskušene samomora. V vseh treh primerih so bili samomorilni kandidati — ženske. Včeraj smo poročali, da je bila mlada cvetličarka, ki so ji rešili življenje, popoldne je na popila manjšo količino lizola brezposelna Matilda Š., baše zaradi nesrečne ljubezni. — Danes ponovi da je napravila neprijetno kopel v Ljubljani neka služkinja. Okrog 4.50 je skočila v šentpetrsko mostu v Ljubljano, opazili so jo na mimoidoči, ki so nazlo obvestili reševalno postajo. V mrzli vodi si je obkapala premislila ter se oprčila bruna, ki molči iz vode. Reševalci so jo kmalu potegnili v Ljubljano ter jo prepeljali v bolnico, kjer so ugotovili, da razen hudega nabora ni doblila nobenih poškodb.

Društvo »Sokol« matica Ljubljana naznanja, da v soboto dne 14. t. m. ob pol 9. uri zvečer predava v salonu »Pri lavi« naš priznani predavatelj g. dr. L. Böhmer, honorarni profesor. Tema se glasi: »Pota inflacije«. Ker je to predavanje zelo zanimivo in vsestransko, vabimo ne le vse naše članice in prijatelje »Sokla«, pač tudi druge zainteresirane na obisk tega za sedanjosti čas koristnega predavanja. Vstop prost.

Iz Celja

Dva občna zbora JNS. V sredo 11. t. m. ob 19.30 bo v narodni šoli v Gotovljah ustanovni občni zbor občinske organizacije JNS za novo občino Gotovlje, v četrtek 12. t. m. ob 20. pa bo v žalski šoli redni občni zbor občinske organizacije v Žalcu. Na obeh zborih bodo poročali g. narodni poslanec Ivan Prekoršek, predsednik sreske organizacije JNS dr. Ernest Kalan in sreski veterinarski referent Maksim Šribar.

Podmladek Jadranske straze na drž. realni gimnaziji v Celju bo priredil v soboto 14. t. m. zvečer v veliki dvorani Narodnega doma svojo prvo akademijo v proslavo obletnice zarote Zrinjskega in Frankopana. Čisti dobiček je namenjen za letovanje revnih in zdravstveno šibkih podmladkarev.

Napad z nožem. V nedeljo 8. t. m. so se v neki gostilni v Vojniku sprli nekateri moški. V prepiru je eden izmed njih potegnil iz žepa nož in prerezal 26letnemu dinarju Ferdu Prekoršku iz Vojnika uho. Prekoršek se zdravi v celjski bolnišnici.

Iz Kamnika

O zelenjadarstvu bo predaval dr. J. J. v dvorani gasilskega doma znani vrtnarski strokovnjak g. Strekelj iz Ljubljane. Predavanje, ki ga priredi naša agila vrtnarska in sadjarska podružnica, bo gotovo zelo zanimivo naše gospodinjce.

Kdo je hitrejši? Po vojni je ostalo v Kamniku mnogo malih vojaških galicjskih konj, med njimi tudi Marko in Filomena, ki še danes vozita po mestu majhen mesarski voziček. Vsa Kamničana poznata dva stara in počasna konjčka, ki sta tako majhna, da bi ju človek zamenjal z anglejskimi poniji. Ker služita že tako dolgo na tem svetu, sta mnenja, da se jima ni treba več tako žuriti. Njun gospodar ju mora zato sedeti na vozu vnošmer priganjati k pospešenemu koraku s prijaznimi vzkliki: »Hajdi Marko, hajdi Filomena!« Zadnjič pa sta Marko in Filomena doživela veliko presenečenje, kakršnega svoj živ dan nista pričakovala. Bila sta namreč kaznovana zaradi prehitre vožnje. Vzrok nas ne zanima toliko, glavno pa je, da je gospodar z veseljem plačal globo za konjčka in ima zdaj pisмено potrdilo, da sta zelo hitra in še celo prehitra. Take sreče pač nimajo naši avtomobili, ki dan na dan dirkajo po mestu in ne dobiijo nobenega podobnega častnega priznanja. Ko vozijo po nasuti cesti, se morajo previdno umakniti, da te ne zadene kamenje, ki trči izpod koles drevesnega vozila. Izločena okna naših trgovin pa so žal tako stabilno postavljena, da se ne morejo umakniti pred podobno nevarnost. Zadnjič je drveči avtomobil vrzel kamen 5 metrov daleč s tako silo v izločeno okno, da je ubil debelo šipo. Marku in Filomeni se kaj takega ne more pripetiti, čeprav vozita prehitro.

Iz Trebnjega

Oseba vest. Na lastno prošnjo je premeščen iz Trebnjega v Jurince v Sribli prometnik Svetislav Novaković, ki je novo službeno mesto že nastopil. Tukajšnji Sokol je agilnemu članu in telovadcu priredil v soboto poslovilni večer, katerega se je udeležilo mnogo članstva. Želimmo da bi bil g. Novaković na novem službenem mestu enako marljiv, kakor je bil pri nas posebno kot Sokol.

Odhodnica k vojakom odhajajočega člana tukajšnjega sokolskega društva br. Staneta Kmetja iz Starega trga se je vršila istočasno z odhodom br. Novakovića v gostilni »Zurca«. V nizu napitnic je bilo tudi br. Kmetu izrečeno prisrčno slovo z željo, da ostane sokolstvu zvest tako pri vojakih, kakor, ko se povrne zopet med nas.

Vse naše naročnike obveščamo, da je bila sobotna izdaja našega lista iz Ljubljane pravčasno odpremljena z istim vlakom, kakor običajno, iz neznanih vzrokov pa je bila trebnjska naklada odplejana proti Karlovcu, odkoder se je vrnila šele v ponedeljek jutraj, ko je bil list vsem tudi takoj dostavljen. Ker ne zadeva uprave nobena krivda, naj nam naročniki o neljubo zamudo blagohotno oprostite, železniki, odnosno pošto upravo pa pozivamo, naj voz v bodoče po možnosti naš list na najkrajši izlet v aprilu tako, da ga bodo naročniki dobili v juniju prihodnjega leta.

Iz Črnomlja

Oseba vesti. V VI. položajno skupino sta napredovala učitelja g. St. Martelanc in Črnomlju in Albin Razpotnik, solski upravitelj v Semčju. Črnomljski postajenačelnik g. Adolf Avsec je napredoval za kontrolorja. Čestitamo!

Občni zbor podružnice Kmetijske družbe. Po inicijativi okrajnega glavarstva v Črnomlju se v zadnjem času reorganizirajo vse podružnice Kmetijske družbe v srezu. Tako je 8. t. m. zborovala tudi tukajšnja podružnica, h kateri je pristopilo lepo število članov. Občni zbor si je izvolil sledeči odbor: za načelnika gosp. Antona Grahka, za podnačelnika zdravnika g. dr. Josipa Malerika, za tajnika solskega upravitelja g. Cirila Vizjaka, za blagajnika posestnika g. Janka Weissaa, za odbornike g. M. Pesdirca, J. Staršio in J. Kobetiča iz Črnomlja ter J. Držaja iz Jernejeve vasi in J. Kureta iz Svibnika, za delegata sreskega kmetijskega referenta g. Emerana Stoklasa in za preglednika računov g. Franca Majerleta in J. Skubica. Novi odbor je sklenil naročiti za člane modro galico. Naročila sprejema predsednik podružnice. Sklenil je tudi po potrebi sodnim potom izterjati dolžne zneske, ki znašajo blizu 4000 Din. Zato ni nobenega povišja za nezupanje in smemo pričakovati, da bo število podružničnih članov v najkrajšem času še znatno naraslo. Kmetijska družba iz Ljubljane je poslala podružnici v Črnomlju, kakor tudi vsem ostalim v srezu, brezplačno sadna drevesca v svrhu razdelitve članom.

Postani in ostani član „Vodnikove družbe“**Radio kotichek**

Ljubljana, 10. aprila. Pod naslovom »Nekaj za ples, nekaj za lipas, nekaj povesti, to bo za vas« bomo zvečer ob 8.45 ališali revijo slagerjev, igric, kupletov, dogodbe itd., ki jih je povezal v enoten program g. inž. Pengov. Sodelovali bodo v izralskem delu gospe Nada Obercigor, gdt. Stelka Černičeva, g. inž. Ivan Pengov in Ferdo Delak. Kupletist g. Franjo Reš bo pripeljal nekaj čisto novih kupletov, stara znanca gdt. Dragica Sokova in g. Mirko Jelačin nas bošeta na razveselila z novimi slagerji.

Novost v programu bo konferencier, popularni pisatelj g. Janko Kač. Ostalega, zlasti muzikalnega dela tega večera ne navajamo podrobno, obetamo vam pa, da bo ves zanimiv in prijeten.

Naš val. Izšla je že četrta številka »Lubirane tedenske radijske revije«. Naš val, ki prinaša tudi program inozemskih oddaj, ni postal v slovenskem jeziku. Iz vsebine navedemo le par najbolj markantnih članov, kot »Prijetni radiji«, »Solški radio v službi državljanske vzgoje«, »Centralizacija ali decentralizacija radijskih oddajanj«. Na novo je uredništvo uvedlo tudi obširno in strokovno kritiko oddanega programa, katero oskrbita za muzikalni del skladatelj L. M. Škerjanc in za literarni del književnik Ljudevit Mrzel. Podlistek »Radijske močnje« je tokrat oskrbel priljubljeni pisatelj Janko Kač. Programski del ljubljanske oddaje pošlaja je izredno obširen in silajno ilustriran. Naj navedemo le par sodelavnikov, kot ravnatelja škofovske pisarne g. Jožeta Jagodica, direktorja Higijenskega zavoda dr. Karla Petriča, književnika Rudolfa Kresala, urednika Frana Terseglava, slikarja Božidarja Jaka, docenta dr. Božo Škerlija in druge, katerih imena jantjoja za prvo vrstne in zanimive prispevke. Ta — prvi slovenski radijski list — najhlepše pozdravljamo in ga vsem priporočamo. Posamezna številka stane samo 4 Din. Naroča se pri upravi »Našega vala«, Ljubljana, Gajeva ulica 8.

Skupščina sreske organizacije JNS na Jesenicah**Zahvala in popolno zaupanje ministru Ivanu Mohoriču V srezu je 15 občinskih in 3 krajevne organizacije**

Jesenice, 9. aprila. Včeraj smo imeli dobro obiskano letno skupščino sreske organizacije JNS. Poleg odličnih predstavnikov gorenskega gospodarskega in kulturnega življenja, je bilo na skupščini navzočih lepo število zastopnikov kmetovalcev, obrtnikov in delavcev, tako da so bili v lepi harmoniji navzoči zastopniki vseh slojev prebivalstva. Skupščino je otvoril predsednik sreske organizacije JNS g. mr. phr. Jože Zabkar, ki je iskreno pozdravil navzoče, osobito pa sreskega poslanca in ministra n. r. Ivana Mohoriča, banskega svetnika g. dr. Oberneha, sreskega komisarja g. Bizjaka iz Radovljice ter zastopnika banovinskega odbora JNS g. Karla Parcerja iz Ljubljane. V lepih besedah je omenjal najvažnejše politične dogodke v državi ter orisal tudi delo sreske organizacije v minulem letu in poročal, da je bila uprava sreske organizacije v stalnem stiku s svojim sreskim poslancem g. Mohoričem, ki je vedno zastavljal povsod vse sile za koristi prebivalstva in ki je zelo pogosto prihajal med svoje volilce, da jih informira o položaju v državi.

Burno pozdravljen je povzel besedo poslanec g. Mohorič, ki je v enournem temeljitem in stvarnem govoru orisal vse najvažnejše gospodarske, politične in nacionalne zadeve v naši državi. Predvsem je poudarjal, da potov nazaj izpred 6. januarja ni bil nihče, ki ni more in ne more in ne more, da je vladna čvrsta in sposobna voditi vse po se in vse borbe, da v polni meri uveljavljajo godovinski manifest Nj. Vel. kralja Aleksandra. G. poslanec je nadalje poročal, da je nacionalni dohodek v zadnjih letih padel do 60% in s tem so hudo prizadeti vsi sloji prebivalstva. Znižati se bodo morala vsa davčna bremena, ki hudo tarejo davkoplačevalce. Obširno je tudi poročal o delu finančnega odbora Narodne skupščine, ki je zasedal tri mesece ter o stremljenju vlade po znižanju davčnih bremen. Poročal je tudi, da ima država nad 60.000 državnih upokojencev, ki prejemajo 1100 milijonov pokojlin. Dalje je navajal izdatke drž. uprave, drž. dolgov ter dohodke drž. podjetij in pooblastila, ki jih je dobila vlada od Narodne skupščine, da naj izvaja na vseh področjih drž. uprave skrajno štednjo. Seveda pa naj bo štednja vedno na pravih mestih, ne pa kot na primer pri ministrstvu prosvete, da je 1070 razredov osnovnih šol brez učiteljev, 1700 učiteljev pa zama zama prosti namestitve. Zelo zanimiva poročila je podal tudi iz vseh ministrskih resorov iz proračunske debata, zlasti iz notranjega, zunanega, finančnega, gradbenega in prometnega ministrstva. Še posebej pa je g. poslanec opozarjal davčne zavezance, naj prijavljajo svoje dohodke davčnim oblastvom in naj navajajo vedno resnične številke dohodkov in premoženja, ker z napačnimi prijavami se lahko škodujejo sami in tudi drugim, ki so lahko prejmejo pravilno navedli. G. poslanec je žel za svoja stvarna izvajanja prišle očiščene zborovalce.

Zastopnik banovinskega odbora g. Karla Parcer je v lepo zasnovanem govoru poročal o delu JNS, omenjal velike uspehe stranke pri občinskih volitvah v vsej državi ter apeliral na složnost vseh nacionalistov v dobrobit naroda in države. Skupščina se je ob 13. uri prekinila ter se je po 16. uri nadaljevala. Popoldne je prišlo še mnogo delegatov iz vseh občinskih organizacij sresa, nakar se je pričela debata o poročilu g. poslanca. Prvi se je oglašil k besedi banksi svetnik g. dr. Oberanel, ki je omenjal kritično strani našega državnega gospodarstva, predvsem dobave pramoga državnih železnic v Trbovljah, ki se vedno zavlačujejo v škodo delavstva, dalje carsko unijo in Italijo, Avstrijo in Madžarsko, omenjal je previseke davke na zgradarino in stavbna dovoljenja, visoko trošarino na cement ter poudarjal važnost kontakta med poslanci in volilci ter informacij na vzgled in navzdol. Končno je predložil naslednje resolucije:

Redna glavna skupščina sreske organizacije, zbrana na Jesenicah dne 8. aprila, izreka sreskemu poslancu, ministru n. r. Ivanu Mohoriču, iskreno zahvalo za njegovo vztrajno delo v Narodni skupščini.

Domač izdelek je pralni prašek „PERION“

Poizkusite z njim oprati vaše perilo in za dovoljni boste. Perilo bo snežno belo in ne bo izgubilo na svoji trpežnosti. — Vedno in povsod samo: »PERION«.

Pristopajte k „Vodnikovim družbi“

Maratonski tekači

PRIDEJO!!

Iz Kranja

Delovanje strelske družine. Zaključno nagradno streljanje z malokaliberskimi puškami na razdaljo 15 m priredi naša strel. družina 15. t. m. na vrtu Narodnega doma. Pripravljenih je osem krasnih dobitkov in enajst diplom, ki se bodo takoj po končanem tekmovalstvu razdelili. Dobitke so deloma darovali nekatere tukajšnje tvrdke, nekaj jih je bilo nabavljenih iz lastnih sredstev, enega je poklonil predsednik g. Mohor. Zlasti je veliko zanimanje za mojstrsko tarčo, za naslov prvaka kranjskih strelcev za l. 1934, ki dobi dvoje daril. Dvoje daril (likerni servis in manukure) je pripraviljen za dame, ki so pokazale, da se morejo kosati z vsakim strelcem. Tekmovanje bo trajalo od 9. do 17. ure. Vsa tovrstna prireditve bo gotovo zelo velik uspeh in privabila vse prišle strelskega sporta. Agilni tajnik družine g. Ločnikar, ki je znan strokovnjak o strelskih zadevah, bo 10. t. m. ob 19.30 predaval v ljubljanskem radiu o strelskih družinah. Govor, na katerega opozarjamo vse radio-poslušalce, bo prenašal ojačevallec hotela Stare pošte.

Ponson du Terrail

39

Zdravnikova tajna

Roman

Cepprav je čital sodnik to čudno oporoko z naravnim glasom, je opazka lorda Helmutha osumljena vse prisotne. Caraval je kar posnel.

Jeanne ni več plakala. Iz njenih oči so švigale strele. Sir John Happer je bil tako presenečen, da ni mogel spraviti iz sebe nobene besede.

Sir Williams je pa počil v smeh in se obrnil k sodniku, rekoč:

— Oprostite, ali ni v oporoki nobene dodatka?

— Ne, gospod.

— In ta oporoka je pravomočna?

— Mislim, da je, — je odgovoril sodnik, — ker druge oporoke ni.

— Lahko se pa izpodbija.

— Zares?

In sir Williams se je hladno ozrl na Jeanne Caravalovo, ki je pod njegovim srepim pogledom povsila oči.

Med grajskimi ljudmi se je začelo pritajeno mrmranje:

— Seststo funtov rente...

Vsi so bili zadovoljni in zato se jim je zdela oporoka v redu.

— Pomirite se, prijatelji, — je dejal sir Williams, — če bom izpodbijal oporoko, se ne bom dotikal vaše dedščine.

Te besede so pomirile grajsko služinčad.

Zroč neprestano na Jeanne je sir Williams pripomnil:

— Ubogi lord Helmuth ni slutil, ko je to pisal, da bo umorjen baš v trenutku, ko je bil na najboljši poti, da bi uničil svojo prvo oporoko.

Jeanne ni trenila z očesom; vendar se je pa siru Williamsu zdela, da je nekoliko prebledela in zadrtela.

Toda to je trajalo samo kratek hip. Ubogo dekle je potem naglo vstalo in se samozavestno ozrlo okrog.

— Torej podedujem vse jaz?

— Da, gospodična, — je odgovoril sodnik.

— Vse?

— Vse, pod pogojem, da izpolnite to, kar se zahteva v oporoki.

— Dobro, — je dejala in stopila k vratom, rekoč:

— Pojdite, oče!

Toda sir Williams ji je zastavil pot. Prijel je bleda Johna Happerja za roko in dejal porogljivo Jeanne:

— Lahko storite nekaj za ubogega lorda, ki vas je tako vroče ljubil in ki ste ga tako objokovali: Predstavljam vam svojega bratranca sira Johna Happerja, gentlemana od pete do glave, moža, ki vas obožuje... Bil bi srečen, če bi uslišali prošnjo ubogega lorda Helmutha in se poročili s sirom Happerom.

Sir Williams je izgovoril te besede s strupenim roganjem.

— Gospod, — je zajecjala Jeanne in hotela oditi.

Toda satansko žareče Angleževe oči so jo zadržale.

— Dragi bratranec, — je nadaljeval sir Williams, obrnjen k siru Johnu, — vzemite to gospodično, saj ima zdaj bogato doto. Toda svetovalec vam, da se ravnote po nasvetu lorda Helmutha in se odkrižate njenega očeta. Če se človek priženi v to družino, se mora bati nasilne smrti.

Jeanne ni klonila pod težo tega sarkazma, ki je bil očitna obtožba. Toda Caraval, ki ni bil tako hladnokrvn in zakrknjen, je srdito vzkliknil:

— Kaj pravi lord? Pa me vendar ne misli obdolžiti, da sem storil to jaz.

— Kaj pa brbljate, prijatelji, saj vas vendar nihče ne dolži, — je odgovoril sir Williams hladno.

In prav je tako! — je zakričal Caraval, — Gorje namreč tistemu, ki bi se drznil kaj takega trdit!

Stisnil je pesti in odšel.

Tudi Jeanne je odšla ponosno dvignjene glave, toda njen mir je bil samo dozdeven, kajti v njeno dušo je bil zasadiel krepke strah.

Sir John, ki je še malo poprej zaljubljeno zrl na njo, se je obrnil proč, ko je šla mimo njega.

XXII.

Sodnik, zapisnikar in notar so odšli.

Sir John Happer se je zaklenil v svojo sobo, da bi se pomiril. Ne mogel bi sicer reči, da je Jeanne kriva, toda obdolžitev sira Williamsa ji je vzela v njenih očeh vso mikavnost.

Sir Williams je napisal več pisem in jih izročil slugi, naj jih odnese na pošto v Souvigny.

Sluga pokojnega lorda Helmutha je bil radoveden, kakor so vsi posli, in dobro je prečital naslov vsakega pisma.

Bilo jih je pet. Štiri so bila naslovljena na Angleže, peto, težje je bilo pa namenjeno državnemu tožilcu v Orleansu.

Po povratku iz Souvigny je stopil sluga v kuhinjo, kjer je bila že zbrana vsa služinčad Maisonneuva.

Pripovedoval je, kaj je videl.

Stara kuharica je vzkliknila:

— Lord ve, kaj je na stvari in zato pošilja državnemu tožilcu prepis oporoke. Iz tega sledi, da pridejo zjutraj zopet gospodje s sodišča!

— Molči no, Marjana! — se je oglasil mlajši sluga. — Saj to so zdaj naši gospodariji.

— Le naj bodo, jaz pa takoj pobegnem svoje stvari, ker nočem več ostati tu, — je odgovorila kuharica.

— Vsega še ni konec, — se je oglasil komornik.

— Kako to?

— Marjana ima prav.

— Oho!

— Gospodje s sodišča pridejo takoj zjutraj in marsikaj se bo izpremenilo.

Služinčad je bila radovedna, ali se bo to res zgodilo.

Zjutraj se ni nihče upal glasno izreči suma, ko je pa nastal večer, so vsi prebivalci Maisonneuva javno trdili, da ni bil nihče drugi nego Caraval, ki je dal Maubertu denar, da je umoril lorda Helmutha.

Caraval in njegova hči sta ostala zaprti v hišici v parku. Po povratku iz salona, kjer so odprli oporoko, se je Jeanne zaklenila z očetom v hišico in mu dejala v baskiškem narečju:

— Nesrečnož, ali hočete naju pogubiti?

— Tebe Anglež ni dolžil, mene pa je, — je odgovoril Caraval... Saj ti je znana resnica.

— Molčite vendar!

— Zakaj pa ostajata tu in se ne preseliva v grad, če je vse najino?

— O tem se bova pomenila jutri zjutraj, — je odgovorila Jeanne, da bi potolažila očeta. Videč, da se ji to ne bo posrečilo, je pa segla po preizkušenem sredstvu.

Odprla je omaro, kjer je stala steklenica krepkega žganja.

— Tu imate, napijte se malo, — mu je dejala.

Jeanne je poznala nagnjenja svojega očeta in zato po smrti lorda Helmutha nikoli ni puščala žganja tako, da bi lahko prišel do njega.

Caraval je vzel steklenico in napravil nekaj krepkih požirkov, potem se je pa kmalu pijan zavil pod mizo.

Tedaj je Jeanne žarečih oči vstala in zamrmrala sama pri sebi:

— Zdaj bom imela do jutra mir pred njim.

Ta čas se je Srnca izprehajala po hiši, kakor da se ni nič zgodilo.

Minil je dan, ne da bi Jeanne prestopila prag. Končno se je pa le odločila.

Namestu, da bi čakala na nevarnost, je pomislila, ji pojdem sama nasproti. Samo enega tega Angležev se bojim, z drugim bom pa storila, kar bom hotela.

Jeanne si je lepo počesala svoje krasne črne lase in jih zavezala z rdečo rudo po modri domačega kraja. Potem se je pogledala v zrcalo in zamrmrala ponosno:

— Žalostno bi bilo, če bi tako lepo dekle, kakor sem jaz, ne moglo ničesar opraviti z možkim.

XXIII.

Pismo sira Williamsa državnemu tožilcu se je glasilo:

»Gospod državni tožilec! Dovoljujem si poslati vam prepis oporoke mojega bratranca lorda Helmutha, ki je bila baš danes odprta. Iz nje se boste lahko prepričali, kako malo je moj nesrečni bratranec cenil očeta univerzalne dednine.

Pravica, ki ima bistro oko, bo morala našla v tem kako slutnjo ali pogled v bodočnost.

Pripomniti moram, da sta bila smolar in njegova hči zelo začudena, ko sta zvedela, da bosta morala prisostvovati čitanju oporoke, čeprav sta dobro vedela, kakšne so njene glavne določbe, če že nista poznala vse njene vsebine.

Burno življenje Aleksandra Staviskega

Po starem receptu ustanovi slepar nove delniške družbe in snuje nove špekulacije

Novinska podjetja so se Staviskemu množila in širila tako, da ni mogel njihovega vodstva samo improvizirati. Po svojem starem receptu je torej ustanovil za nje posebno delniško družbo in po svojem okusu ji je dal dolgovozno in umetno ime »Societe Anonyme Parisienne d'Impression et d'Edition Nouvelle de la Seine« samo zato, da bi dale začetnice pomembno latinsko beseda SAPIENS. Sapiens pomeni moder in modrost te ustanove je bila očitno v tem, da se je Stavisky zopet napravil nevidnega in da je zopet imel družbo, kjer je lahko

podeljeval stoke upravni svetnikov.

Eden izmed njih je bil ravnatelj agrikolne službe za okraj Seine et Oise v poljedelskem ministrstvu in Emile Blanchard, dober prijatelj poslancea Bonnaura. Potem njega se je seznanil s Staviskim, Stavisky je pa seveda takoj zavohal, kako bi mu mogel vodilni uradnik v ministrstvu koristiti. Zato mu je brž ponudil mesto upravnega svetnika v SIMA, pozneje pa še v Compagnie Fonciere. Tu je dobival Blanchard za prezenco 1500 frankov mesečno, priložnostno je pa dobil 20 delnic po 100 frankov.

Protij koncu leta 1932 ga je Bonnaura informiral o tem, da se ustanavlja SAPIENS in da naj gre Blanchard v upravni svet novega podjetja. Blanchard seveda ni imel delnic in

dobil je od Staviskega ček na 100.000 frankov.

s katerim je plačal 1000 delnic po 100 frankov. To je bila desetina vsega kapitala kajti SAPIENS je imela kapital 1.000.000 frankov. Vpisane delnice je izročil Blanchard Bonnauru, pridržal si jih je le 50. Poleg tega je pa dobival še honorar, kjer je v »Volonté« urejeval enkrat na teden eno stran za kmetovalce in zato je dobival 500 frankov na teden. To je eden nešteti primerov, kako sta znala Stavisky in Bonnaura s pomočjo dnevnika korumpirati ljudi. Blancharda je pa

veljal ta postranski zaslužek življenje.

Ko je prišla afera na dan, je izgubil službo in preiskovalni odbor je dognal, da je imel stalne stike s Staviskim.

To si je vzel zelo k srcu. Odšel je z doma in taval po okolici Pariza, dokler ni krenil zvečer v gozd v Fontainebleau, kjer je zavil pripravljeni strup in si prerezal grlo. Dvojni samomorilni poskus ni bil smrten, toda Blanchard, ki se je bil v razburjenju slekel, je ležal na dežju vso noč. Pljučnica je dovršila, kar je bila začela razburjenost.

SAPIENS se je formalno ustanovila 25. decembra 1932. Ker je bil njen glavni namen finančno podpirati »Volonté« kot politično tribuno tolpe, je bil na čelu družbe poslanec Bonnaura, njene kupčije je pa nadziral v imenu Staviskega advokat Guiboud-Ribaud.

V juliju 1933 je bil Stavisky s prodajo bonov in vsemi drugimi špekulacijami že v takih škripih, da ni mogel od nikoder iztisniti denarja za »Volonté«, a stari navihani Dabarry je bil po mesecih mastnega blagostanja zopet

navezan samo na vladno podporo.

V takem položaju je trdil, da ima zopet proste roke. 19. avgusta 1933 je SAPIENS zaspala.

To pa ni bila edina novinska družba, ki jo je Stavisky v tem času ustanovil. SAPIENS se je morala pečati s financiranjem »Volonté«, ko je pa Stavisky kupil odnosno s podkupovanjem dobil pod svoj vpliv one tednike, je ustanovil družbo, ki ji niso bile začetnice nič manj zveneče: SAPEC. Vodstvo je bilo poverjeno spretnemu in za vse porabnemu Romagninu. Ta družba, nastanjena v rue Volney, je morala skrbeti za tednike in oglasne posle. Tudi tedniki so bili vpečinoma financirani tako, da je SAPEC najemala od njih proti visokim mesečnim pavšalom vso insercijo, ki jo je potem sama prodajala.

Z oglašnimi kupčijami si je pridobil

Stavisky še enega zaveznika, ki je bil zanj po svojem položaju velikega pomena. To je bil ravnatelj oglasnega oddelka v »Intrasigeanu« Pierre Curral. »Intran«, kakor se imenuje ta list v Parizu, je večernik visoke stopnje in če je bil Curral več let v njegovem ravnateljstvu, je pričalo to o njegovem dobrem glasu in sijajnih zvezah.

Družbo Staviskega ga je pritegnil urednik v Frolicsu in star Alexandrov pajdaš Fernand Schmidt. Pozneje se je Curral sestajal s Staviskim vsak dan, saj sta oba stanovala v istem hotelu Claridge na Champs Elysées.

Curral je imel v »Intranu« pogodbo, ki mu je dovoljevala

sklepati še druge kupčije na lastno pest

in to pravico je izrabil. Ves navdušen za lepega Alexandra ter njegovo presenetljivo gibčnost in energijo je postal njegov neprecenljiv svetovalec in pomočnik. Ko se je v Empiru pripravljala opereta »Katrica«, je bila Curralu poverjena reklamna kampanja, za katero mu je Stavisky dovolil 800.000 frankov. Od tega denarja, ki ga je Curral izplačal v imenu gledališča Empire iz svojega žepa, je dobil pozneje samo še polovico, ob 400.000 frankov je pa prišel za svoje občudovanje sleparja.

Toda Stavisky ni rabil Currala samo za take posle. Šef inseratnega oddelka »Intrana« je imel mnogo znanec in zato mu je lahko izdatno pomagal pri plasiranju bonov. Tako je bil Curral udeležen pri nekaterih savojških krajevnih listih in njihovih upravnih svetih je zasedal z njim ženevski trgovec Auguste Fournier, mož, ki se je pečal z najrazličnejšimi špekulacijami. Tega je pripeljal Curral v Pariz v juliju 1933 in pri dobrem obedu ga je seznanil s Staviskim.

Fournier je bil ves očaran, ko je spoznal Staviskega, njegove ugrajene manire in finančno genialnost. Takoj je bil pripravljen »odelovati« pri plasiranju bayonneskih bonov in pri svojih zvezah je mogel že naslednjega dne

spraviti v promet bon za en milijon.

Tak pomočnik v tistih časih je bil seveda bajno odkritje in Stavisky je z največjo vneto basal Fournieru v žepu bone. Z njegovo pomočjo se mu je posrečilo navrtati rezervne fonde zavoda, do katerih bi sploh ne bil prišel, in zlato je neprestano teklo iz njh.

K intervencijam za boni je imel Stavisky pripravljen za vsakega posredovalca cel dossier, kamor so bili postopno položeni vsi dokumenti, ki bi mogli vplivati na finančnike. Tam je bila kopija pisma ministra Daladiera, ki je samo po sebi, kakor smo že rekli, delalo vtis, da je to vladno priporočilo zastavljajalci. Tam so bila priporočila pisma poslancev, izjave izvedencev, izvlečki iz uradnih spisov, v kolikor so mogli prikojeni po svoji akciji koristiti. To je bila impozantna baza za agentsko zgornost in Fournier jo je znal imenito izrabiti. Ko je bil pa izstrelil svoja neposredna poznanstva, je začel proti koncu leta zavedati ob ovire. Bankir Lyonnet v avenue Kleber je prejel na primer bon na 520.000 frankov, plačljiv 1. julija 1934, toda izplačal je nanj samo 75.000, ostanek je pa obljubil šele pri plačljivosti. Toda Stavisky je nujno rabil denar. Da bi ne prišel ob provizijo,

mu je Fournier izplačal iz svojega 420.000 frankov.

Provizija je znašala takrat 5% in tako je zaslužil 25.000 frankov. Dva meseca pozneje je prodajala tolpa Staviskega bayonneske bone za vsako ceno, s provizijami s 30 do 40%, samo da bi iz njih iztisnila kaj denarja. Tedaj se je sijajna verižniška stavba Staviskega že rušila na vseh straneh.

Tudi Fournier je na koncu svojih gladkih profitov zavohal nevarnost. Poskusil je v Ženevi plasirati bon na 3.300.000 frankov. Pariška Kreditna banka v Ženevi je pa bon odklonila, čeprav je bil Fournier prepričan v uspeh te kupčije. Ni mu preostajalo drugega, nego vrniti bon Romagninu, ki je stalno bedel nad tem, da bi bayonneski falsifikati ne romali po svetu. Kmalu je Fournier zvedel, odkod to nezaupanje Ženevskega zavoda: da smatra bone za podtaknjene. Prispel je iz Pariza in v istem hotelu Wagram, kjer je že tolikokrat prijetno kramljal pri obedu ali večerji s Staviskim, mu je zabrusil v obraz, da uganja sleparije. In imenitno obvladajoči se Alexander je prvič izgubil ravnotežje, zavrnil je obdolžitev in začel Fourniera srdito zmerjati. Ločila sta se v silni jezi. Alexander ni imel več dovolj moči, da bi se premagal in zopet vse zmagovito poravnal. To je bila doba, ki je v nji čutil, da se mora nekaj zgoditi, če noče, da se konča slabo. In pri tem je vedel, da v tej odločilni partiji svoje ga življenja ne kaže, da bi igro dobil.

Reševanje posadke „Celjuskina“

Rusko letalo, ki je startalo 28. marca še z dvema letalom k poletu iz Anadyra na Cap Wankaren in je brez sledu izginilo, so zdaj našli in posadko rešili. Reševanje posadke je bilo dramatično. Letalo se je moralo spustiti zaradi neugodnega vremena ne posebno daleč od Anadyra v arktičnem ledeni pustinji. Vsi trije letalci so ostali nepoškodovani in so krenili peš proti Anadyru. Dva sta zgrešila pot, tretji pilot, Razin, se je pa le dovelkel do Anadyra, kamor je prispel v četrtek ves izčrpan in sestradan. Pripovedoval je o usodi letala in približni legi kraja, kjer sta ostala njegova tovariša. Brž so poslali na saneh rešilno ekspedicijo, ki je po dolgem iskanju našla Razinovo tovariša. Vrnila sta se bila namreč k letalu, kjer sta čakala smrti v trdnem prepričanju, da ne bo rešitve od nikoder. Ko so odkopali zasneženo letalo, so našli pogrešana letalca v njem. Prepeljali so ju v Anadyr, kjer sta si kmalu opomogla. Razinovo letalo se je le neznatno poškodovalo in bo najbrž lahko kmalu odletelo nazaj v Anadyr.

Posadki »Celjuskina« je krenil na pomoč tudi ruski parnik »Smolensk«, ki je baš na poti v Oluatorsk. Na krovu ima tri letala, ki se udeležijo reševanja posadke potopljenega ledolomilca. Po zadnjih vesteh so našli tudi ostala štiri pogrešana letala. Ledolomilec »Krasin« je že onstran Alzijskih otokov in se je več dni boril s silnimi cikloni, ki so divjali med strahovitimi nalivi in točo.

Katastrofa na Norveškem

Število žrtev prirodne katastrofe na norveških obali, ki smo o nji poročali že včeraj, je naraslo na 40 in sicer 11 moških, 12 žensk in 17 otrok. To je največja nesreča na Norveškem od leta 1905, ko se je v Noenu odtrgala ogromna skala in pokopala pod seboj 61 ljudi. Ta nesreča se je pripetila v okolici Geirajgena, enega najbolj znanih letoviških krajev na Norveškem. Bila je temna noč, ko se je zavalila ogromna skala v morje in ko so pljusknili orjaški valovi na obalo. Ko so valovi dosegli električne žice, je za hip zažarelo nebo nad obalo. Prebivalstvo Ta-fjorda je že delj časa slutilo nevarnost, ker se je balo, da se bo skala odtrgala. Poleg že omenjenih vasi so valovi zajeli tudi vasi Silte, Uri in Nelhus, kjer so bile porušene vse hiše na obali. V Nelhusu je voda odnesla dve hiši, stanovalci so se pa v zadnjem hipu rešili. Tam, kjer je bilo prej polje, so zdaj kupi kamenja in peska. V nedeljo še niso mogli ugotoviti, ali so valovi odnesli pogrešane ljudi v morje ali pa leže pod kupi kamenja. V Fjorra, kjer pogrešajo 17 ljudi, so našli samo dvoje trupel.

Ravnatelj elektrarne na Ta-fjordu pripoveduje, da so bili valovi tako visoki, da je vrglo več prebivalcev Ta-fjorda na skale, kjer so obležali strahovito razmesarjeni. Eden, ki se je rešil, pripoveduje, kako so valovi presestili v spanju prebivalce vasi Fjorra. Videl je, kako je našla njegova sestra v valovih smrt, ko je vdrla voda v njeno spalnico. Nekega vaščana je odnašal val mimo napol porušene hiše, pa so ga ljudje v zadnjem trenutku rešili. Elektrarna v Ta-fjordu je ostala skoraj nepoškodovana.

Zdravje otrok

V Londonu je zborovalo nedavno narodno društvo za varstvo otrok. Dr. Geffen je opozarjal na razne otroške užitke, ki vplivajo na zdravje in razvoj otroka mnogo bolj, kakor se splošno misli. V premožnejših družinah se otroci večkrat vozijo z avtomobilom, hodijo v kino in pozno spat, kar njihovemu zdravju močno škoduje. Dr. Geffen se je prepričal, da je pri premožnejših starših mnogo večje število slabo hranjenih otrok, nego v siromašnih družinah. Otroci iz višjih družabnih slojev so zaradi nezadostne ali slabe hrane v razvoju večinoma zaostali za otroci siromašnejših slojev.

O istem predmetu je poročal dr. M'Gonigle, ki je preiskal 125 otrok iz premožnejših in enako število otrok iz siromašnejših družin. In rezultat preiskave je bil presenetljiv. Dočim je bilo pri siromašnih otrocih samo 4% boleznih in motenj na dihalnih organih, je znašal ta odstotek pri otrocih imovitejših staršev 40%. Dr. M'Gonigle je v svojem okraju ugotovil, da je bilo med otroci pa tudi med odraslimi člani družin, ki so se preselile iz tesnih stanovanj v nova, zračna in moderna, več primerov raznih bolezni. Ljudje se še sedaj dobro ne zavedajo, kaj pomeni dobra prehrana.

Idealist.

— Kajne, Miha, da me ne jemlješ zaradi denarja.

— Beži no Jera, kaj pa misliš! Denar jemljem zavoljo tebe.

V znamenju časa.

Solski nadzornik: Kje je pa šolski sluga?

Ravnatelj: V petem razredu.

— Aha, gotovo kuri peč.

— Ne, poučuje.

— Kako to? Solski sluga poučuje?

— Da, on je namreč doktor filozofije in nadomestje bolnega učitelja.

MALI OGLASI

V vseh malih oglaših velja beseda 50 para, davek Din 2.—. Najmanjši zmesek za mali oglas Din 5.—, davek Din 2.—. Mali oglasi se plačujejo takoj pri naročilu, lahko tudi v znak. — Za pismene odgovore glede malih oglasov je treba priložiti znamko. — Popustov za male oglase ne priznamo.

ZELO POCENI

se oblečete pri
PRESKERJU, LJUBLJANA,
Sv. Petra cesta št. 14. 6/T

GLADIOLE, DALIJE

in druge cvetlične korenine nudim — Sever & Komp., Ljubljana, Gospodstva cesta št. 5. 1505

SVETLO KRILLO

izgubljen po Strmi poti mimo »Tličke« do Streliške 29, naj se vrne proti dobri nagradi v Streliško 29. 1508

OREHOVO JEDILNICO

(moderno) prodam, ev. zamenjam z drugim blagom. — Sodarska steza 6/I. 1507

KURJAC

za centralno kurjavo, ki se razume tudi na elektriko, dobi takoj službo. Neocenjeni imajo prednost. — Ponudbe pod »Metropole« na upravo »Slovenskega Narodca«. 1509

DVOSEBNO STANOVANJE

(ozir. trisobno) oddam s 1. majem. — Rožna dolina, Cesta X, št. 25 (pod Rožnikom). 1509

Tudi Vaša obleka bo kakor nova.

ko jo pustite kemično čistiti in barvati v tovarni

JOS. REICH